

บทที่ 4

การใช้ภาษา

การใช้ภาษาในงานเขียนแต่ละประเภทมีความสำคัญอย่างยิ่ง นักเขียนที่ประสบความสำเร็จในการสื่อสารจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาสร้างสรรงานเขียนเพื่อกระตุ้นความสนใจและความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน ศศิวิมลเป็นนักเขียนที่มีลีลาเฉพาะตนในการใช้ภาษาสามารถเลือกสรรถ้อยคำ สำนวน และโวหารอย่างเหมาะสม สื่อความหมายได้ดีทำให้ความเรียงเชิงสร้างสรรค์มีคุณค่าและดึงดูดใจผู้อ่าน

สำหรับบทนี้ผู้วิจัยมุ่งพิจารณาการใช้ภาษาในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลด้านการใช้คำ สำนวน และภาพพจน์ ดังนี้

การใช้คำ

คำ หมายถึง เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดซึ่งมีความหมายในตัว เช่น คำนาม คำกริยา คำบุรพบท (ราชาธิบายสถาน, 2546 : 248)

คำมีความสำคัญต่อการใช้ภาษาเพราะคำสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น ปรารถนาความคิด ความรู้สึก และที่สำคัญคือสามารถทำให้การสื่อสารลื่นไหลหรือสัมฤทธิ์ผลได้ (มัลลิกา คณานุรักษ์, 2528 : 16)

ความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลมีการใช้คำที่น่าสนใจ คือ คำซ้อน คำซ้ำ คำพ้อง คำสัมผัส คำต่างศักดิ์ คำยืมภาษาอังกฤษ สแลง คำภาษาปาก และคำพวน

1. คำซ้อน

คำซ้อน ได้แก่ คำที่ประกอบด้วยการนำคำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน มาซ้อนเข้าด้วยกัน เช่น บ้านเรือน แห้งแล้ง เป็นต้น (ดวงมน จิตรจำนงค์ และ อาภาพรรณ วรรณโชติ, 2535 : 59) บางครั้งคำซ้อนอาจนำคำที่ไม่มีความหมายมาซ้อนกับคำที่มีความหมายโดยมีสัมผัสคล้องจองกัน เพื่อความสะดวกและไพเราะในการออกเสียง เช่น บ้าบอ ฉากกลาง ไร่นา สาทิ ทิศสอยห้อยตาม คุณเคียดเลือดพาดัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคำซ้อนซ้ำ คือ คำ 4 คำหรือ 6 คำ มีเสียงสระหรือพยัญชนะคำที่หนึ่งกับคำที่สามซ้ำกัน หรือคำที่หนึ่ง, สองซ้ำกับคำที่สี่, ห้า

ความหมายของคำซ้อนลักษณะนี้อาจอยู่ที่คำใดคำหนึ่ง หรือเป็นความหมายรวมของทุกคำก็ได้ เช่น ตามมีตามเกิด มั่นอกมั่นใจ (กมล การกุศล, 2529 : 52)

คำซ้อนที่ปรากฏในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลจะมีทั้งการนำคำที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงมาซ้อนกัน การนำคำที่ไม่มีมีความหมายมาซ้อนเพื่อความไพเราะในการออกเสียงและคำซ้อนซ้ำ การใช้คำซ้อนของศศิวิมลทำให้การสื่อความหมายมีความชัดเจนและความหนักแน่นยิ่งขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดความรู้สึกและสร้างจินตนาการแก่ผู้อ่าน

ตัวอย่างคำซ้อนที่นำคำมีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันมาซ้อนกันในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

...สาวโสดหลายคนทีรู้จัก ก็ล้วนแต่สดชื่นแจ่มใส โดยไม่ต้องอาศัยการมีสามีหรือแฟน (ศศิวิมล, 2537 : 21)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่องรักชั่วริ้วกล่าวถึงหญิงรับใช้บ้านผู้เขียน ผู้เขียนใช้คำว่า “สดชื่น” หมายถึง เบิกบานใจ กระจ่างใส (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1114) และคำว่า “แจ่มใส” หมายถึง ปลอดโปร่งไม่ขุ่นมัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 328) มาซ้อนกันเพื่อเพิ่มน้ำหนักคำ และแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้หญิงที่ยังไม่มีครอบครัวว่ามีความสุขมาก

ถึงข้าพเจ้าจะรักใคร่ไหลหลงท่านนายอนันต์ และนิยมชมชื่นคุณสุทธิชัย หยุ่น ปานใดก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ดูรายการ มีท เดอะเพรส อะไรนั่นหรือ ข้าพเจ้ามัวดู “ทนายทอสูร” (ศศิวิมล, 2537 : 167)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่องสืบสานสมบัติอสูร กล่าวถึงความสนใจในการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้เขียน ผู้เขียนใช้คำว่า “รักใคร่” หมายถึง มีความผูกพันด้วยความห่วงใย เสน่หา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 938) และคำว่า “ไหลหลง” หมายถึง คลั่งใคล้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1269) มาซ้อนกันเพื่อเพิ่มน้ำหนักคำและแสดงความรู้สึกผูกพันคลั่งใคล้ของผู้เขียนที่มีต่อนายอนันต์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี ส่วนคำว่า “นิยม” หมายถึง ชมชอบ นับถือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 589) และคำว่า “ชมชื่น” หมายถึง ปิติยินดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 367) ผู้เขียนนำคำดังกล่าวมาซ้อนเพื่อเพิ่มน้ำหนักคำและแสดงความรู้สึกยอมรับชื่นชม นายสุทธิชัย หยุ่นเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ได้ชมรายการการ มีท เดอะเพรส ที่นายสุทธิชัย หยุ่น สัมภาษณ์พูดคุยกับนายอนันต์ ปันยารชุน กลับชมละครโทรทัศน์เรื่องทนายทอสูร

แสดงว่าละครโทรทัศน์น่าสนใจกว่ารายการสนทนาที่มีสาระ เป็นการสร้างความขัดแย้งที่ก่อให้เกิดอารมณ์ขึ้น

ทิดอินจึงชวนพวกเพื่อนกัลยาณ์ ออกเดินทางด้วยเท้าไปยังหน้าวัด ซึ่งมีไข้
ใกล้ ๆ แจ้งรูปพรรณสัณฐานของรถตู้ขนาดใหญ่ แก่พ่อค้าแม่ค้าในอาณา
ปริมณฑล โดยรอบ...

พอตีรถตู้กลับมาจากในเมือง รายงานว่า เห็นรถตู้คันที่หาย จอดอยู่แถววัด
ใหม่เมืองจันทร์ อันเป็นย่านบังกาโลโมเต็ลต่าง ๆ เมื่อสักชั่วโมงกว่านี้เอง (ศศิวิมล,
2539 : 29)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *วิมานนี้สีชมพู* กล่าวถึงทิดอินที่เป็นศิลปินอยู่ในบ้านผู้เขียนชวน
เพื่อนร่วมงานตามหานายฮานาฟีคนขับรถที่แอบเอารถตู้ไปใช้ทำกิจกรรมส่วนตัว ผู้เขียนใช้คำว่า
“รูปพรรณ” หมายถึง ลักษณะ, รูปร่างและสี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 965) และคำว่า “สัณฐาน”
หมายถึง รูปทรง, ลักษณะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1163) มาซ้อนกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงการ
บรรยายลักษณะรูปร่างของนายฮานาฟีอย่างชัดเจน ส่วนคำว่า “บังกาโล” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า
bungalow หมายถึง บ้านยกพื้นชั้นเดียวมีระเบียงกว้าง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 613) และคำว่า
“โมเต็ล” เป็นคำภาษาพูดใช้ในความหมายว่าที่พักชั่วคราว มาซ้อนกันเพื่อการเพิ่มน้ำหนักและ
แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่พักชั่วคราวได้เป็นอย่างดี

ส่วนมือกลางคืน เป็นอาหารฉวนนานาชนิดที่อร่อยขึ้นชื่อจากร้าน “อิน โดจิน”
โดยคุณเขยขันวิทย์ ศรีสกุลวรรณ เจ้าของร้านมาตระเตรียมภัทษากระยาหารด้วย
ตนเอง

...คุณมิชัยเจ้าของบ้านคำปูนเป็นผู้ดูแลกำกับมิให้ขาดตกบกพร่องทั้งหมด
ด้วยใบหน้าอชฌาศัยยิ้มแยมิรู้เหน็ดเหนียวเบือหน่าย (ศศิวิมล, 2541 : 299)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *ธรรมะจัดสรร* ตอนที่ผู้เขียนและคณะเดินทางไปทอดกฐินที่
จังหวัดอุบลราชธานีและได้รับเชิญให้ไปรับประทานอาหารที่บ้านคำปูน ผู้เขียนใช้คำซ้อนคือ
“ภัทษา” หมายถึง อาหาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 818) กับคำว่า “กระยาหาร” หมายถึง เครื่อง
กินอันมีข้าวเป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 33) เพื่อแสดงให้เห็นถึงอาหารนานาชนิดที่เจ้าของ
ร้านอิน โดจิน ได้เตรียมไว้ต้อนรับผู้เขียนและคณะ ส่วนคำว่า “ขาดตกบกพร่อง” เป็นการนำคำมา

ข้อนี้เพิ่มน้ำหนักคำมีความหมายว่า ไม่ครบ ไม่บริบูรณ์ ไม่เรียบร้อย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 182) ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าเจ้าของบ้านคำปูนดูแลเรื่องการจัดเตรียมอาหารได้เรียบร้อยครบถ้วน ส่วนคำว่า “ยิ้ม” และคำว่า “ยิ้ม” เมื่อนำมาซ้อนกันมีความหมายว่า ยิ้มอย่างชื่นบาน เป็นการเพิ่มน้ำหนักคำที่แสดงให้เห็นถึงรอยยิ้มอย่างมีความสุขของเจ้าของบ้านคำปูน และคำว่า “เบื้อ” หมายถึง รู้สึกอึดหนาระอาใจ เหนื่อยหน่าย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 639) ซ้อนกับคำว่า “หน่าย” หมายถึง เบื้อ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1250) เพื่อเพิ่มน้ำหนักคำและแสดงให้เห็นถึงความเต็มใจในการต้อนรับอย่างไม่รู้สึกอึดหนาระอาใจของเจ้าของบ้านคำปูน

ตามเบาะแสเบื้องหลังข่าว มีรายงานว่าทางฝ่ายน้องกวาง หรือญาติผู้ใหญ่ของน้อง กวาก็ไม่ทราบได้ยุให้พระเอกบิณฑ์ ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อยกระดับอัฟเกรด อย่างน้อยก็ขอให้จบแค่ปริญญาตรี...(ศศิวิมล, 2541 : 125)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *สุสานรัก* ตอนที่กล่าวถึงอุปสรรคความรักของนักแสดงชายหญิงคู่หนึ่งซึ่งมีสาเหตุมาจากความแตกต่างด้านการศึกษา ผู้เขียนใช้คำว่า “ยกระดับ” ซ้อนกับคำว่า “อัฟเกรด” มาจากคำภาษาอังกฤษ คือ up grade เพื่อเพิ่มน้ำหนักคำ ในที่นี้หมายความว่าถึงนักแสดงชายชื่อ บิณฑ์ บันลือฤทธิ์ ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อจะได้มีวุฒิเท่าเทียมกับฝ่ายหญิงซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ความจริงเรื่องจันทโครพเขาไม่ได้แต่งมาให้เห็นเรื่องหญิงนอกใจผัว เขาแต่งให้เห็นเรื่องศิษย์ที่ไม่เชื่อฟังครูบาอาจารย์ (ศศิวิมล, 2541 : 300)

ตัวอย่างจากเรื่อง *คืนรักคืนสุข* ข้างต้นเป็นตอนที่กล่าวถึงเรื่องจันทโครพ ผู้เขียนใช้คำว่า “ครูบา” หมายถึง ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 225) และคำว่า “อาจารย์” หมายถึง ผู้สั่งสอนวิชาความรู้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1361) มาซ้อนกันเพื่อเพิ่มน้ำหนักคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเน้นย้ำจุดประสงค์ของเรื่องจันทโครพที่แต่งขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงโทษของการไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู

ถ้ามันเป็นไปไม่ได้ ต่อให้ระดมวิริยะอุตสาหะและบรรณาการจิมก้องพะเนิน เทินทีกต่าง ๆ...ใจมันก็ไม่น้อม ใจมันขึ้นไม่อย่ากจะเสวนาคัวย (ศศิวิมล, 2542 : 19)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*มนุษย์สัมพันธ์* ตอนที่กล่าวถึงการสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้เขียนใช้คำว่า “วิริยะ” หมายถึง ความเพียร ความบากบั่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1079) และคำว่า “อุตสาหะ” หมายถึง ความบากบั่น ความพยายาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1383) มาซ้อนกันเพื่อเพิ่มน้ำหนักคำและแสดงให้เห็นความเพียรพยายามของผู้ที่จะสร้างมนุษย์สัมพันธ์ ส่วนคำว่า “บรรณาการ” หมายถึง สิ่งที่ส่งไปให้ด้วยความเคารพนับถือหรือไมตรี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 604) และคำว่า “จิ้มก้อง” เป็นคำยืมจากภาษาจีนหมายถึง การนำสิ่งของไปก้านัดเพื่อเอาใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 154) เป็นการซ้อนคำเพื่อเพิ่มน้ำหนักคำและแสดงให้เห็นว่าสิ่งต่าง ๆ ที่นำไปให้กับผู้ที่เราต้องการจะผูกไมตรีด้วยมีจำนวนมาก เป็นการแสดงให้เห็นว่าความเพียรพยายามและสิ่งของเงินทองก็ไม่อาจสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับทุกคนได้ ถ้าผู้นั้นไม่ต้องการที่จะผูกไมตรีด้วย

ตัวอย่างคำซ้อนที่นำคำไม่มีความหมายมาซ้อนกับคำที่มีความหมาย โดยมีสัมผัสคล้องจองเพื่อความไพเราะในการออกเสียงในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

...เราเคยรู้จักแขกอีกคนหนึ่ง ที่มีเมียได้สี่คนพร้อม ๆ กัน และกำลังจะมีคนที่ห้า เมียเหล่านั้น...ไม่รู้จักกัน ก็เลยไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน (ศศิวิมล, 2539 : 17)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*วิมานนี้สี่ชมพู* ตอนที่กล่าวถึงครอบครัวของนายฮานาฟี ผู้เขียนใช้คำว่า “ทะเลาะ” มาซ้อนกับคำไม่มีความหมายว่า “เบาะแว้ง” หมายถึง ทะเลาะกันด้วยเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 516) แสดงให้เห็นว่านายฮานาฟีมีภรรยามากแต่ก็ไม่เคยทะเลาะกันเพราะอยู่คนละที่กัน

นับเป็นปรากฏการณ์*อสังกรย์* พันลึกควรจารึกไว้ในประวัติศาสตร์แห่งดาราศาสตร์สยามเลขที่เดียว (ศศิวิมล, 2539 : 197)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*สมบัติแผ่นดิน* ตอนที่ถูกอุกาบาตตกลงมาในบริเวณที่ดินของหญิงชราคนหนึ่ง ผู้เขียนใช้คำว่า “อสังกรย์” มาซ้อนกับคำไม่มีความหมายว่า “พันลึก” มีความหมายว่า แปลก, ประหลาด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1357) เป็นการย้ำให้เห็นถึงความรู้สึกแปลกประหลาดมากที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น ผู้เขียนกล่าวล้อเลียนว่าสมควรบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ทางดาราศาสตร์ของประเทศไทยเพื่อสร้างอารมณ์ขัน

มันเป็นเสียงแสดงอำนาจบาตรใหญ่อย่างไม่ใช่เพื่อนฝูง... ใครเล่าจะมาเป็นเจ้าของชีวิต ไม่ใช่พ่อไม่ใช่แม่ เธอนึกตั้งนี้แล้วก็พลิกผันกายนอนต่อหลังตาพรึม (ศศิวิมล, 2541 : 173)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*ขมขื่นรัก*กล่าวถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเคาะประตูห้องและส่งเสียงดังเรียกเจ้าของห้องให้เปิดประตู ผู้เขียนใช้คำว่า “อำนาจ” มาซ้อนกับคำไม่มีความหมายว่า “บาตรใหญ่” มีความหมายว่า อำนาจที่ใช้ในทางข่มขู่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1371) เป็นการแสดงให้เห็นว่าเจ้าของห้องรู้สึกไม่พอใจผู้ที่เคาะประตู

หลังจากไอ้เอ็กกินอาหารเช้าที่เตรียมมาจากกรุงเทพ ฯ อยู่เป็นนานสองนาน คณะภคินีที่พักอยู่ท้ายวัดกับคณะภคินีที่พักอยู่โรงแรม ก็ยกขบวนมาไหว้พระ สะเจ้าพ่อได้ชื่อว่ามาวัด (ศศิวิมล, 2541 : 297)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*ธรรมะจัดสรร* ตอนที่ผู้เขียนและคณะเดินทางไปทอดกฐินที่จังหวัดอุบลราชธานีและไปเยี่ยมหมวดที่มีชื่อเสียงในจังหวัดอุบลราชธานี ผู้เขียนใช้คำว่า “ไหว้พระ” มาซ้อนกับคำไม่มีความหมายว่า “สะเจ้า” ในที่นี้หมายถึง การไปไหว้พระที่วัดตามธรรมเนียมของผู้เขียนและคณะ

ฝ่ายพวกคัดค้านเห็นว่า ยายแอนนาเป็นผู้บิดเบือนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่เรื่องเก่าก็ทำระยาพอกแก่การแล้ว มาเรื่องใหม่เปลี่ยนย้ายให้ยายแอนน่านำหน้ามีระยา ตำบอนใหญ่หรือ (ศศิวิมล, 2542 : 253)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*ดอกไม้ใกล้มือ* เป็นตอนที่คนต่างชาติมาถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องแอนนา แอนด์ เดอะ คิง ในประเทศไทยแต่ถูกคนไทยส่วนหนึ่งคัดค้าน ผู้เขียนใช้คำว่า “ระยา” มาซ้อนกับคำไม่มีความหมายว่า “ตำบอน” มีความหมายว่า ชั่วช้า เลวทราม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 935) เป็นการแสดงความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรงของฝ่ายคัดค้านดังกล่าว

ตัวอย่างคำซ่อนซ้ำในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

ในเรื่องรามเกียรติ์ ไม่ปรากฏว่านางสีดาแสดงอาการตกอกตกใจหรือหวาดกลัว
สิ่งใด อยู่คนเดียวก็ไม่กลัว อยู่เมืองยักษ์เมืองมารเป็นนมเป็นนาก็ไม่กลัว
(ศศิวิมล, 2537 : 124)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*อิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อนักวิชาการไทย* กล่าวถึงนางสีดา
ลุยไฟเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ต่อพระราม ผู้เขียนใช้คำซ่อนซ้ำว่า “ตกอกตกใจ” หมายถึง อาการ
ตกใจ และคำว่า “เป็นนมเป็นนาค” หมายความว่าถึง ระยะเวลาอันยาวนาน คำซ่อนซ้ำทั้งสองคำนี้จะมี
ความหมายอยู่ที่สองคำหลัง แม้ว่าสองคำแรกจะไม่มี ความหมายแต่ก็เพิ่มน้ำหนักของคำ ส่วนคำว่า
“เมืองยักษ์เมืองมาร” หมายถึง เมืองที่ยักษ์อาศัย คำนี้มีความหมายรวมของทุกคำ คำซ่อนซ้ำ
ดังกล่าวแสดงให้เห็นความรู้สึกของนางสีดาที่ไม่ได้ตกใจกลัวแต่อย่างใดแม้ว่าจะต้องอยู่กรุงลงกา
ซึ่งเป็นเมืองของทศกัณฐ์เป็นเวลานานมาก

พอผู้แสดงหญิงท่านหนึ่งจ้องมองมายังนางกนิรีแสนสวยในภาพ กนิรีก็
กลายเป็นตะขาบขี้ขี้ไปทันที ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกกุกกวมใจยิ่งนัก (ศศิวิมล,
2537 :178)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*สืบสานสมบัติอสูร* กล่าวถึงภาพเขียนที่ลอกเลียนแบบมาจาก
ภาพเขียนของผู้เขียนปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องทายาทอสูร ผู้เขียนใช้คำซ่อนซ้ำว่า “กุกกวม
ใจ” หมายความว่าถึง กระหึ่มใจหรือรู้สึกว่ามีเกียรติ คำดังกล่าวมีความหมายอยู่ที่สองคำหลัง
สองคำแรกช่วยเน้นน้ำหนักคำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้ายคลึงตามว่าผู้เขียนมีความกุกกวมใจอย่างยิ่งที่
ภาพเขียนมีความสวยงามจนมีผู้ลอกเลียนแบบ

...ถ้าเป็นสากลโลกละก็ ค่านับโกฏินับล้านอสงไขยไม่รู้เรื่อง แต่ถ้าจะประเมิน
เป็นราคาในบ้านเมืองเรา ก็รวบไม่รู้เรื่องรูราวได้พอ ๆ กัน เพราะที่ร้อยวันที่พันปี
จึงจะมีสักหน (ศศิวิมล, 2539 : 197)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*สมบัติผืนดิน* กล่าวถึงการประเมินราคาของลูกอุกกาบาตที่ตกลง
ลงมาในบริเวณที่ดินของหญิงชราคนหนึ่ง ผู้เขียนใช้คำซ่อนซ้ำ ได้แก่ คำว่า “นับ โกฏิ นับ ล้าน”

หมายความถึง คำจำนวนมหาศาล และคำว่า “ก็ร้อยวันก็พันปี” หมายความถึง ระยะเวลาที่ยาวนานมาก ทั้งสองคำนี้มีความหมายรวมของทุกคำทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและความรู้สึก ส่วนคำว่า “รู้เรื่องรู้ราว” หมายถึง รู้เรื่องรู้เหตุการณ์ คำดังกล่าวมีความหมายอยู่ที่สองคำแรก ส่วนสองคำหลัง ช่วยเพิ่มน้ำหนักคำให้ชัดเจนและช่วยให้เกิดความไพเราะในการออกเสียง ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงคำมหาศาลของลูกอุกกาบาตที่จะทำให้ผู้ครอบครองรำววย แต่ก็ก็เป็นระยะเวลาานานมากที่ลูกอุกกาบาตจะตกลงมาบนโลกสักครั้ง

ฝ่ายผู้หัว การศึกษาก็จบปริญญามาเท่าเทียมกันเคยไปเมืองนอกเมืองนา
เหมือนกัน (ศศิวิมล, 2541 : 127)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *สุสานรัก* กล่าวถึงระดับการศึกษาของสามีภรรยาคนหนึ่ง ผู้เขียนใช้คำว่า “เมืองนอกเมืองนา” หมายถึง ต่างประเทศ คำนี้มีความหมายอยู่ที่สองคำแรก ส่วนสองคำหลังช่วยเพิ่มน้ำหนักคำให้ชัดเจนและช่วยให้เกิดความไพเราะในการออกเสียง ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมทางการศึกษาและฐานะ

พวกนิยมขอมืมสตางค์คนอื่นไปใช้ในกิจคนที่อ้างว่าจำเป็น เขาไม่มีวันใส่ใจ
ว่าคนขอมืมจะสูญเสียดูไรต่อมิดอะไรไปมากน้อยแค่ไหน ดอกเบี้ยวดอกหอย
เท่าไร ขอให้ได้สิ่งเดียวที่ปรารถนา คือ เงิน เป็นพอ (ศศิวิมล, 2541 : 298)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *ปัญหาโลกแตก* กล่าวถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่ขอมืมเงิน ผู้อื่นว่าไม่สนใจสิ่งใดทั้งสิ้นนอกจากเงินเท่านั้น โดยผู้เขียนใช้คำว่า “ดอกเบี้ยวดอกหอย” หมายความถึง ค่าตอบแทนที่บุคคลหนึ่งต้องให้อีกบุคคลหนึ่ง เพื่อการที่ได้ใช้เงินของบุคคลนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 397) คำดังกล่าวมีความหมายอยู่ที่สองคำแรก ส่วนสองคำหลังเป็นการเน้นความหมายของคำและช่วยให้เกิดความไพเราะในการออกเสียง

อาจสรุปได้ว่าคำซ้อนทั้งสามลักษณะที่ผู้วิจัยได้นำเสนอตัวอย่างพร้อมทั้งอภิปรายประกอบมักจะเป็นคำภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนกับว่ากำลังฟังผู้เขียนเล่าเรื่องให้ฟัง ทั้งนี้คำซ้อนมีผลต่อการเน้นย้ำน้ำหนักของคำให้มีความหมายชัดเจนขึ้น เป็นการช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกและจินตนาการอย่างแจ่มชัดไปตามเนื้อเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนออีกด้วย

2. คำซ้ำ

คำซ้ำ ได้แก่ คำที่ประกอบรูปคำด้วยการซ้ำเสียงคำเดิมโดยซ้ำทั้งคำ เช่น สูง ๆ ขาว ๆ หรือซ้ำเฉพาะส่วนของคำ คือ ซ้ำพยัญชนะต้นและ/หรือพยัญชนะท้าย เช่น จอแจ ชุบชิบ เป็นต้น หรือซ้ำพยัญชนะต้นหรือสระ เช่น ซอกซอน ปรีกปรี เป็นต้น ทั้งนี้คำซ้ำมีตั้งแต่สองพยางค์และมากกว่าสองพยางค์ เช่น กระทบกระเมี้ยน ฉวัดเฉวียน เป็นต้น การใช้คำซ้ำสามารถสื่อความหมายหลายอย่าง คือ ซ้ำแล้วทำให้ความหมายเปลี่ยนเป็นพหูพจน์ เช่น คราวหน้าคุณพาน้อง ๆ มาเที่ยวบ้าง ซ้ำแล้วทำให้ความหมายไม่แน่นอน เช่น รถชนกันราวกลาง ๆ สะพาน ซ้ำแล้วบ่งความเป็นพวกเดียวกันหรือภาวะบางอย่าง เช่น อยู่กันอย่างพี ๆ น้อง ๆ ซ้ำแล้วบ่งถึงความเคลื่อนไหวที่ดำเนินติดต่อกัน เช่น น้ำตาหยดเฉพาะ ๆ ซ้ำแล้วความหมายคงเดิม เช่น เขาใจดีเหมือนผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไป ซ้ำแล้วทำให้เพิ่มน้ำหนักคำหรือเน้นคำเดิม เช่น ฝนตกแน่ ๆ และซ้ำแล้วลดน้ำหนักคำเดิม เช่น หนังสือดี ๆ หายาก (ดวงมณ จิตรจันทน์ และ อาภาพรรณ วรณโชติ, 2535 : 54-58) นอกจากนี้การซ้ำคำอาจทำให้เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนไปด้วยเพื่อทำให้ความหมายของคำหนักแน่นขึ้น เช่น คีดี ม้ามาก (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2521 : 3) ตัวอย่างคำซ้ำโดยซ้ำทั้งคำในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

แม่ออกสาว ๆ ไม่ค่อยมี เพราะสาว ๆ คงจะไม่ค่อยออกโดยมากแม่ออกมักจะมียัยกลางคนจนถึงแก่ และหาสวຍไม่พบ ไม่คำก็อ้วน ไม่อ้วนก็ผอม หน้าตา ก็แบบว่าคนวัดทั่วไป เห็นแต่ไกลก็รู้กัน...(ศศิวิมล, 2541 : 300)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *ธรรมะจัดสรร* กล่าวถึงแม่ออกซึ่งเป็นคำภาษาอีสานใช้เรียกหญิงที่ช่วยเหลืองานภายในวัด ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “สาว ๆ” สองครั้ง สาว ๆ คำแรกเป็นการซ้ำคำที่มีการบอกภาวะบางอย่าง คือ วัยของผู้หญิง ส่วน สาว ๆ อีกคำหนึ่งเป็นคำซ้ำที่ทำให้ความหมายเปลี่ยนเป็นพหูพจน์ การซ้ำคำดังกล่าวผู้อ่านจะเกิดจินตนาการลักษณะของแม่ออกได้อย่างชัดเจน

คุณแม่ย้ายแลไปข้างหน้า เห็นก๊วยเดี่ยวเส้นใหญ่ป่นใส่หมูและผักชีใบหอม
พริกแดงเขียว ๆ แดง ๆ กำลั้งหยับ ๆ เคล้าคละกันอยู่ในช่องปากของคุณลูกเขย...
อ้าว! ก็เธอกินบะหมี่แห้งอยู่หงับ ๆ ฉะนี้ โฉนจึงว่าซามน้ำนี่เป็นของเธอเล่า
(ศศิวิมล, 2541 : 128-129)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง*สุสานรัก* ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “เขียว ๆ แดง ๆ” บรรยายสีของพริกคอง คำทั้งสองคำนี้เมื่อซ้ำแล้วทำให้น้ำหนักของคำเดิมลดลง กล่าวคือสีของพริกคองมีสีอ่อนลง และคำว่า “หยับ ๆ” หมายถึง อาการที่เคี้ยวเนิบ ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1265) และ “หับ ๆ” หมายถึง อาการที่ปากอ้าและหุบลงโดยไม่มีเสียง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1238) เป็นคำซ้ำที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวที่ดำเนินต่อเนื่องกัน ผู้อ่านจะเห็นภาพการเคี้ยวอาหารแบบช้า ๆ เรื่อย ๆ

พระจันทร์โคจรถึงจะหล่อ แต่ก็หล่อแบบลูกเจ้าลูกนาย *พริ้ม ๆ ขาว ๆ ซีด ๆ*
...*ตาขวมนิค ๆ ปากเล็กจู้ ๆ อิมจืด ๆ* อย่างวิวัต แล้วมันจะเป็นรสเป็นชาติอะไร
เหมือนกินผัดบวบ (ศศิวิมล, 2541 : 302)

ข้อความข้างต้นจากเรื่อง*สั้นรัก สั้นสุข* ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “พริ้ม ๆ” หมายถึง หน้าตาอิมเอิบและดูอิมละไมอยู่ในหน้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 768) “ขาว ๆ ซีด ๆ” บรรยายให้เห็นสีของใบหน้า คำว่า “นิค ๆ” บรรยายถึงตาที่ขวมเล็กน้อย คำว่า “จู้ ๆ” หมายถึง อาการที่ห่อปากเข้ามา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 320) บรรยายให้เห็นลักษณะของปากเล็กและห่อเข้ามา ส่วนคำว่า “จืด ๆ” ใ้ฉายารอยยิ้มที่ไม่น่าประทับใจ คำซ้ำทั้งหมดทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงลักษณะรูปร่างออรชรอ่อนแอ และหน้าตาไม่คมเข้มของจันทร์โคจรได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้คำซ้ำดังกล่าวเมื่อซ้ำแล้วเป็นการลดน้ำหนักของคำลง

เจ้ากรรมฝนเกิดตก ตกเบา ๆ น้อย ๆ ก่อน แล้วค่อย ๆ หนักขึ้นเรื่อย ๆ แบบว่า
ฟ้ารั่ว...(ศศิวิมล, 2542 : 17)

ข้อความดังกล่าวจากเรื่อง*มนุษย์สัมพันธ์* กล่าวถึงตอนที่ผู้เขียนและเพื่อนเดินทางไปเที่ยวป่า ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “ค่อย ๆ” แสดงภาพการเปลี่ยนแปลงของฝนที่กำลังตกลงมาอย่างต่อเนื่องจาก “เบา ๆ น้อย ๆ” แล้วกลายเป็น หนักขึ้น “เรื่อย ๆ” ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการถึงบรรยากาศฝนตกได้

ในช่วงที่มีปัญหาการราคาซึ่งอยู่นี้มีกองถ่ายหนังแบกมาถ่ายทำหนังใหญ่เป็น
ไททานิคฉบับอินเดีย ถ่ายกันที่หมู่เกาะแถว ๆ นั้นด้วย (ศศิวิมล, 2542 : 252)

ตัวอย่างข้างต้นนี้มาจากเรื่อง *ดอกไม้อีกสีมือ* กล่าวถึงคนต่างชาติที่มาถ่ายทำภาพยนตร์บนเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “แฉะ ๆ” เป็นการซ้ำคำที่บอกความหมายไม่แน่นอน ผู้อ่านจะไม่ทราบตำแหน่งที่ชัดเจนในการถ่ายทำภาพยนตร์ แต่รู้ว่าอยู่ในอาณาบริเวณใดบริเวณหนึ่งของหมู่เกาะพีพี

ตัวอย่างคำซ้ำโดยซ้ำเฉพาะส่วนของคำในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังนี้

สาว ๆ ที่นี่ยังไม่มีแฟนจึงแจ่มแจ๋ว ไม่มีอะไรจะมาทำให้สะทกสะเทือน ขุนซ่อง ได้ (ศศิวิมล, 2537 :22)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *รักช่วงรั้ว* กล่าวถึงหญิงรับใช้ในบ้านของผู้เขียนที่มีสถานภาพโสด โดยใช้คำว่า “แจ่มแจ๋ว” หมายถึง “ไม่ขุนมัว สดใส บรรยายลักษณะของหญิงรับใช้ที่ไม่มีคู่อรักหรือครอบครัว ส่วนคำว่า “สะทกสะเทือน” หมายถึง รู้สึกเกรงกลัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1152) และคำว่า “ขุนซ่อง” หมายถึง ซัดเคืองใจ แสดงให้เห็นว่าหญิงรับใช้ไม่มีคนรักจึงไม่มีปัญหาที่เกิดจากการมีคู่อรักหรือครอบครัวใด ๆ มาทำให้รู้สึกกลัวหรือซัดเคืองใจ

เป็นที่น่าสังเกตว่าคนที่โดนข่มขู่ทั้งหลาย มักจะเป็นคนจนอยู่เสมอ จะกินจะอยู่ กระเหม็ดกระแหม่ จะใช้จ่ายนิกหน้านิกหลังถี้ถี้วน (ศศิวิมล, 2542 : 295)

ข้อความข้างต้นมาจากเรื่อง *ปัญหาโลกแตก* กล่าวถึงการดำเนินชีวิตของผู้ที่ถูกข่มขู่ โดยใช้คำซ้ำว่า “กระเหม็ดกระแหม่” หมายถึง ใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพราะเกรงว่าเงินที่เหลืออยู่จะไม่พอใช้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 62) และคำว่า “ถี้ถี้วน” หมายถึง ละเอียด รอบคอบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 492) คำซ้ำทั้งสองคำแสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายและความเป็นอยู่ของผู้ที่ถูกข่มขู่ได้เป็นอย่างดี

ในที่สุดอ้อยขอให้ข้าพเจ้าแนะนำหมอพันที่ดีที่สุดแก่ที่สุดให้ พอถึงวันนัด เธอกระวีกระวาด ไปพบหมอ... อยากรู้เป็นเจ้าของความงามอันเลอค่าน่ารักให้รู้แล้ว รู้รอด (ศศิวิมล, 2542 : 375)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*มารหัวใจ* กล่าวถึงตอนที่อ้อยต้องการจะตัดฟันเพื่อความสวยงาม ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “กระวีกระวาด” หมายถึง รีบเร่งอย่างไม่นอนใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 56) คำซ้ำดังกล่าวเป็นการแสดงกริยาอาการรีบเร่งของอ้อยได้อย่างชัดเจน

...เมื่อถามแล้วก็ต้องตอบ ที่จะตอบว่าไม่รู้มิใช่วิสัย รู้ไม่รู้ก็ต้องโมเมตอบไป
(ศศิวิมล, 2541 : 293)

ตัวอย่างดังกล่าวนี้จากเรื่อง*สิ้นรัก สิ้นสุข* เป็นตอนที่มิคนถามผู้เขียนถึงอายุของนางโมรา นางกาก็ และนางวันทอง ผู้เขียนใช้คำว่า “โมเม” หมายถึง ทึกทักเอา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 882) คำซ้ำดังกล่าวแสดงถึงความไม่มั่นใจในคำตอบว่าถูกหรือไม่

ตัวอย่างคำซ้ำที่เกิดจากการทำให้เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนไปในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

อ่อมเถ็ดอ่อมหลอยของทิดอันนั้น แท้จริงก็คือไข่เจียวธรรมดาธรรมดา
(ศศิวิมล, 2539 : 26)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*วิมานนี้สี่ชมพู* กล่าวถึงอาหารที่ทิดอันปรุงเป็นรายการหลักของแต่ละวัน ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “ธรรมดาธรรมดา” เพื่อต้องการให้ความหมายของคำหนักแน่นขึ้น โดยเน้นย้ำว่าอ่อมเถ็ดของทิดอันคือไข่เจียวธรรมดาไม่ได้แปลกพิเศษแต่อย่างใด

...เมื่อคืนดูรายการถ่ายทอดสดท่านนายกอนันต์ ปันยารชุน พบนักข่าวต่างประเทศหรือเปล่า ท่านพูดดีดี คุณสุทธิชัย หยุ่น ผู้ดำเนินรายการก็ทำดีดี ดีไปหมด (ศศิวิมล, 2537 : 167)

ข้อความดังกล่าวมาจากเรื่อง*สืบสานสมบัติอสูร* กล่าวถึงรายการโทรทัศน์รายการหนึ่ง ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า “ดีดี” เพื่อต้องการให้ความหมายของคำหนักแน่นขึ้น โดยเน้นย้ำว่านายกอนันต์ ปันยารชุน ผู้มาร่วมรายการพูดได้ดีมาก และนายสุทธิชัย หยุ่น ผู้ดำเนินรายการก็ทำหน้าที่ได้ดีมากเช่นเดียวกัน

...บางคนบอกว่า ยิ่งใช้ยิ่งชิน มันกลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับอายตนะ
เป็นต้นว่าเสียนอน ยิ่งใช้ยิ่งนุ่ม ยกทรงกางเกงใน ยิ่งใช้นานหนังกะดึกยิ่งยืด
ใส่สบาย...สบาย (ศศิวิมล, 2541 : 287)

ตัวอย่างนี้จากเรื่อง*เช็ชชวย เสี่ยศรี* กล่าวถึงผู้ที่ชอบสวมใส่เสื้อผ้าเก่า ผู้เขียนใช้คำซ้ำว่า
“สบายสบาย” เป็นการเพิ่มความหนักแน่นของคำ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการสวมชุดชั้นในและกางเกง
ชั้นในที่ชอบอย่างยืดแล้วจะทำให้รู้สึกไม่อึดอัด และสบายเป็นอย่างยิ่ง

จะเห็นได้ว่าคำซ้ำทั้งสามลักษณะที่ผู้วิจัยยกตัวอย่างและอธิบายประกอบ สามารถสื่อ
ความหมายเพื่อแสดงภาพ ความรู้สึกต่าง ๆ ให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการได้อย่างลึกซึ้ง

3. คำพ้อง

คำพ้องสามารถแบ่งได้เป็นคำพ้องรูปและคำพ้องเสียง คำพ้องรูป คือ คำที่เขียน
เหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน เช่น ชัน (น้ำ) กับ ไก่ (ขัน) และคำพ้องเสียง คือ คำที่ออกเสียง
เหมือนกันแต่เขียนต่างกันและมีความหมายต่างกัน เช่น ใส-ใส-ไสย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 :
249) ตัวอย่างคำพ้องในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

ในเรื่อง “รามเกียรติ์” ทศกัณฐ์คิดจะครองนางสีดา โดยไม่รู้ว่าเป็นลูกของ
ตัวเองแท้ ๆ

แสดงว่าทศกัณฐ์ให้อิทธิพลแก่*คุณอรรณ* ในเรื่องดาวพระศุกร์ ที่เกือบจะ*อึดลูก*
สาวตัวเองเช่นกัน (ศศิวิมล, 2540 : 198)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*ถึงวสมแล้วหรือยัง* ผู้เขียนกล่าวถึงวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ว่า
ทศกัณฐ์คิดจะครองนางสีดาโดยไม่รู้ว่านางสีดาเป็นธิดาของตนเอง จากเนื้อหาในวรรณคดี
เรื่องรามเกียรติ์นี้ผู้เขียนนำมาโยงกับละครโทรทัศน์เรื่องดาวพระศุกร์ว่าคุณอรรณคือตัวละครใน
เรื่องคงจะได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์จนเกือบจะมีความสัมพันธ์กับลูกสาวของ
ตนเองที่ชื่อดาวพระศุกร์ ผู้เขียนใช้คำพ้องเสียง คำว่า “อรรณ” คือชื่อคน กับคำว่า “อึด” ซึ่งมี
ความหมายโดยนัยสื่อพฤติกรรมทางเพศเพื่อสร้างอารมณ์ขัน

เราเองก็ไม่เคยได้ยินเหมือนกัน เสียงนกเสียงไก่อะไรนั่น ทุกวันนี้ตื่นด้วยเสียง สังข์เสียงแตร แตรก็คือแตรรถยนต์ยวดยานพาหนะที่วิ่งผ่านถนนหน้าบ้าน สังข์ก็คือสังกะสีของพวกก่อสร้าง โครมคราม โครมคราม (ศศิวิมล, 2542 : 56)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง*หลงสมมุติ* ผู้เขียนกล่าวถึงสภาพแวดล้อมในสังคมเมืองที่เต็มไปด้วยมลพิษทางเสียง แม้แต่ผู้เขียนก็ต้องตื่นนอนเพราะเสียงของสังกะสีและแตรรถยนต์ ไม่ใช่เสียงสังข์และแตรที่เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้เป่า ผู้เขียนใช้คำพ้องเสียงคำว่า “สังข์” หมายถึง หอยทะเลชนิดหนึ่งเปลือกมีลายใช้เป่าในงานพิธี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1158) กับคำว่า “สังกะสี” หมายความว่า โลหะแผ่นเรียบหรือเป็นลอนใช้มุงหลังคา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1158) และคำว่า “แตร” ซึ่งคำแรกหมายถึง เครื่องดนตรีในจำพวกเครื่องเป่าทำด้วยโลหะมีปากบาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 480) กับคำว่า “แตร” อีกคำหนึ่งหมายถึง เครื่องสำหรับบีบหรือกดให้เกิดเสียงเป็นสัญญาณของรถยนต์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 480) คำพ้องดังกล่าวอ่านออกเสียงเหมือนกันอาจทำให้เข้าใจผิดจึงเป็นการสร้างความขบขัน

ปัจจุบันเชื่อว่าเขมรยังอยู่กับระเบิดกันอยู่ ส่วนบ้านเมืองเราก็สู้เหมือนกัน แต่สู้เงิน (ศศิวิมล, 2542 : 247)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*ดอกไม้ออกมือ* ผู้เขียนกล่าวถึงประเทศกัมพูชาที่ยังมีสงครามและยังต้องอยู่กับระเบิดกันอยู่ ส่วนประเทศไทยก็มีการสู้เช่นเดียวกันแต่เป็นการสู้ยืมเงิน ผู้เขียนใช้คำพ้องรูป ได้แก่ คำว่า “สู้” ซึ่งเขียนเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน โดยคำแรกหมายถึงทำให้กลับคืนคืออย่างเดิม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 137) สู้กับระเบิดคือทำให้ระเบิดกลับมาอยู่ในสภาพเดิม และคำที่สองหมายถึง ยืมเงินโดยให้ดอกเบี้ยย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 137) ผู้เขียนสร้างอารมณ์ขัน โดยการใช้คำ ๆ เดียวในบริบทต่างกันแต่สื่อได้หลายความหมายหรือเล่นคำนั่นเอง

4. คำสัมผัส

คำสัมผัส ได้แก่ คำที่มีเสียงคล้องจองกัน แบ่งออกเป็นสัมผัสสระคือสัมผัสที่มีเสียงสระหรือเสียงสระกับตัวสะกดในมาตราเดียวกัน และสัมผัสอักษรคือสัมผัสพยัญชนะต้นตัวเดียวกันหรือเสียงพ้องกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1169) ตัวอย่างความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลที่มีลักษณะเด่นดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

ที่นี้ จะเป็นด้วยทิวเขาไม้ไผ่สูงใหญ่อยู่อย่างใดที่กางกั้นปกคลุมอยู่ เสียงจึง

ดังดู ไกลคล้ายเกิดขึ้นคนละโลก (ศศิวิมล, 2539 : 43)

ข้อความดังกล่าวมาจากเรื่อง *วิมานนี้สี่ชมพู* บรรยายถึงชนบทแห่งหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ ด้วยป่าไม้ ทำให้ไม้ได้ค่อยได้ยินเสียงฟ้าร้องเวลาฝนตก ผู้เขียนใช้สัมผัสสระ ได้แก่ สัมผัสเสียงสระ /อิ/ คือ คำว่า “ที่” กับคำว่า “นี้” สัมผัสเสียงสระ /อุ/ คือ คำว่า “อยู่” กับคำว่า “ดู” สัมผัสเสียงสระ /อู/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /ง/ คือ คำว่า “สูง” กับคำว่า “bung” สัมผัสเสียงสระ /ไอ/ คือ คำว่า “ไร” ; “ใหญ่” ; “(อย่าง)ไร” และ “ไกล”

ส่วนสัมผัสพยัญชนะ ได้แก่ สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ย/ คือ คำว่า “ใหญ่” ; “bung” ; “ยาง” ; “(อย่าง)ไร” และคำว่า “อยู่”

การเล่นเสียงสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะดังกล่าวทำให้เกิดความไพเราะรื่นหู และผู้อ่านยังเห็นถึงความมีชีวิตชีวาของธรรมชาติ นอกจากนี้ข้อความดังกล่าวยังได้รับอิทธิพลในการเขียนจากร่ายยาวมหานเวศสันครชาดกอีกด้วย

‘ราวอกจะแตกร้างวานรานลงไป’ คืออาการของขรัวยายในทันที ที่ถูกอุกกา

ถูกเคลื่อนย้ายพ้นทับกระท่อมลับตาไป (ศศิวิมล, 2539 : 197)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่อง *สมบัติแผ่นดิน* กล่าวถึงความรู้สึกของหญิงชราที่ถูกทางราชการยึดถูกอุกกาบาดไป ผู้เขียนใช้สัมผัสสระ ได้แก่ สัมผัสเสียงสระ /อา/ คือ คำว่า “อา(การ)” ; “(อุก)กา” และคำว่า “ตา” สัมผัสเสียงสระ /อา/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /น/ คือ คำว่า “จาน” ; “ราน” และคำว่า “(อา)การ” สัมผัสเสียงสระ /ไอ/ คือ คำว่า “ไป” กับคำว่า “ไน” สัมผัสเสียงสระ /อะ/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /บ/ คือ คำว่า “ทับ” กับคำว่า “ลับ” สัมผัสเสียงสระ /อุ/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /ก/ คือ คำว่า “ถูก” กับคำว่า “ถูก”

สำหรับสัมผัสพยัญชนะ ได้แก่ สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ร/ คือ คำว่า “ราว” ; “ร้าง” และคำว่า “ราน” สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ท/ คือ คำว่า “ทันที” ; “ที่” ; “ถูก” ; “ทับ” และคำว่า “(กระ)ท่อม” สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /อ/ คือ คำว่า “อก” ; “อา(การ)” และคำว่า “อุก(กา)”

คำสัมผัสดังกล่าวสามารถดึงดูดใจให้ผู้อ่านสนใจเนื้อเรื่องมากขึ้น และข้อความที่ว่า “ราวอกจะแตกร้าวานรานลงไป” ผู้เขียนใช้เสียงพยัญชนะต้น /ร/ ในคำว่า “ราว”, “ร้าว” และ “ราน” เป็นเสียงที่แสดงถึงอาการเศร้าหมอง หดหู่ ของหญิงชราที่ต้องสูญเสียลูกอุกกาบาตไป นอกจากนี้ข้อความข้างต้นยังได้รับอิทธิพลในการเขียนจากวรรณคดีเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า ฯ กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ตอนที่กล่าวถึงการสิ้นพระชนม์ของพระมหาอุปราชา ดังวรรคที่ว่า “อุรารานร้าวแยก ยลสลบ” (เอกรัตน์ ฤคมนตรี, 2544 : 139)

นิกอิกที หรือมองต่างมุม ก็มาเห็นใจหวอ สถิตอยู่ในอุหาอุคอุ้อบอ้าวอิดอัดอับ

ขึ้นออกอย่างนั้น (ศศิวิมล, 2539 : 339)

ตัวอย่างนี้มาจากเรื่อง *ราวคุดัตถุญ* กล่าวถึงผู้หญิงที่สวมกระโปรงสั้นแล้วนั่งไม่ระวัง ทำให้เห็นของลับหรืออวัยวะเพศ ผู้เขียนใช้สัมผัสสระ ได้แก่ สัมผัสเสียงสระ /อา/ คือ คำว่า “น่า” กับคำว่า “(อุ)หา” สัมผัสเสียงสระ /อุ/ คือ คำว่า “อยู่”, “อุ(หา)” และคำว่า “(อุค)อู้” สัมผัสเสียงสระ /ไอ/ คือ คำว่า “ใจ” กับคำว่า “ใน”

ส่วนสัมผัสพยัญชนะ สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /อ/ คือ คำว่า “อุคอู้”, “อบอ้าว”, “อิดอัด”, “อับ(ขึ้น)” และคำว่า “ออก”

ผู้เขียนใช้ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษรเพื่อสร้างความโดดเด่นให้กับงานเขียน ทั้งยังใช้เสียงพยัญชนะ /อ/ ซึ่งเป็นเสียงระเบิดไม่มีลม แสดงถึงความรู้สึกกดดัน บีบคั้น ไม่สบายใจ ในคำว่า “อุคอู้”, “อบอ้าว”, “อิดอัด” และ “อับ(ขึ้น)” ของอวัยวะเพศหญิงที่ต้องคอยปกปิดให้มิดชิดอยู่เสมอ เป็นการใช้เสียงสัมผัสสร้างอารมณ์ขึ้น

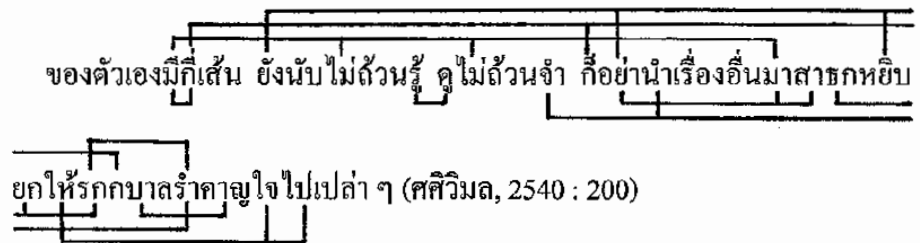
...โบราณนิยมในการภริมย์สมสู่ปลื้มปรมอยู่กับกลิ่นตบะชวนดมจมนั้นใจของ

นักบวช (ศศิวิมล, 2540 : 108)

ข้อความนี้จากเรื่อง *กลิ่นตบะชวนดม* กล่าวถึงผู้ปฏิบัติธรรม เช่น อุบาสิกา พระภิกษุ เป็นต้น มักจะเห็นที่ชื่นชอบของเหล่าสตรีที่มีจิตใจกุศมาเป็นเวลานานแล้ว ผู้เขียนใช้ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะเพื่อความสละสลวยในการใช้ภาษา ดังนี้ สัมผัสเสียงสระ /อุ/ คือ คำว่า

“(สม)สูง” กับคำว่า “อยู่” สัมผัสเสียงสระ /อา/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /น/ คือ คำว่า “(โบ)ราณ” กับคำว่า “การ” สัมผัสเสียงสระ /ไอ/ คือ คำว่า “ใน”, “ใจ” สัมผัสเสียงสระ /โอะ/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /ม/ คือ คำว่า “(ภิ)รมย์”, “สม(สูง)”, “คม” และคำว่า “ฉม” ส่วนสัมผัสพยัญชนะคือ สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ซ/ คือ คำว่า “ชวน”, “ฉม” และคำว่า “ชื่น(ใจ)”

การใช้สัมผัสดังกล่าวช่วยเร้าอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อ่านให้เห็นถึงความเป็นสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องถึงเวลาแล้วหรือยัง ผู้เขียนกล่าวล้อเลียนผู้ที่ชอบวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีหรือวรรณกรรม โดยมีการใช้คำสัมผัสของดังนี้ สัมผัสเสียงสระ /อี/ คือ คำว่า “มี” กับคำว่า “ก็” สัมผัสเสียงสระ /อุ/ คือ คำว่า “รู้” กับคำว่า “ดู” สัมผัสเสียงสระ /อา/ คือ คำว่า “อย่า”, “มา” และคำว่า “สา(ธก)” สัมผัสเสียงสระ /อา/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /น/คือ คำว่า “(ก)บาล” กับคำว่า “(รำ)คาญ” สัมผัสเสียงสระ /อัม/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /ม/ คือ คำว่า “นำ”, “จำ” และคำว่า “รำ(คาญ)” สัมผัสเสียงสระ /ไอ/ คือ คำว่า “ให้”, “ใจ” และคำว่า “ไป” สัมผัสเสียงสระ /โอะ/ และมีเสียงพยัญชนะท้าย /ก/ คือ คำว่า “(สา)ธก”, “(หยิบ)ยก” และคำว่า “รก”

ส่วนสัมผัสพยัญชนะ ได้แก่ สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ม/ คือ คำว่า “มี”, “ไม่” และ คำว่า “มา” สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ก/ คือ คำว่า “ก็”, “ก็” และคำว่า “ก(บาล)” สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ย/ คือ คำว่า “ยัง”, “อย่า” และ “หยิบยก” สัมผัสเสียงพยัญชนะต้น /ร/ คือ คำว่า “รก” กับคำว่า “รำ(คาญ)” การใช้คำสัมผัสดังกล่าวช่วยเพิ่มรสชาติให้เนื้อเรื่องน่าสนใจ

จะเห็นได้ว่าคำสัมผัสเป็นลักษณะเด่นในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล แม้จะเป็นความเรียงแต่ก็มีการใช้ทั้งคำสัมผัสสระและสัมผัสอักษรแพรวพราวทำให้เกิดไพเราะรื่นหู ทั้งยังเพิ่มรสชาติให้เนื้อเรื่องมีความเข้มข้นและน่าติดตามมากขึ้น

5. คำต่างศักดิ์

คำต่างศักดิ์ คือ คำที่มีระดับภาษาต่างกัน โดยภาษาสูงอาจเป็นคำราชาศัพท์ หรือศัพท์กวีนิพนธ์ ภาษาต่ำอาจเป็นคำสามัญ คำสแลง หรือคำภาษาปาก การใช้คำต่างศักดิ์ทำให้ภาษาขาด

ความกลมกลืน ผิดกาลเทศะแต่สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันได้เป็นอย่างดี (โชษิตา มณีใส, 2544 : 97-98) ตัวอย่างการใช้คำต่างศักดิ์ในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

จับผ้าเตี๋ยวเหนียวน้ำแก้ว่าง
เขวี้ยงขว้างสุดกำลังหลังไหล
ลอยละลิวปลิวว่อนร้อนไป
ตกใส่หลังคาบราลี
กัมปนาทหวาดไหวไปทั้งเรือน
ถื่นเลื่อนบึงบึงสังกะสี
ข้างชายหญิงมตกใจไม่สมประดี
เล่นรื้อออกมาป้อนหน้าดู

.....

ผ้าประเจียดของกุสุขร้างไป

หมายจะให้ป็นสมบัติอัศจรรย์ ฯ (ศศิวิมล, 2539 : 205-206)

ตัวอย่างกลอนสุภาพจากเรื่อง*สมบัติแผ่นดิน*ข้างต้น ผู้เขียนใช้คำต่างศักดิ์แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งที่สามารถเข้ากันได้อย่างกลมกลืน โดยนำคำว่า “ผ้าประเจียด” ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีความหมายว่า ผ้าลงเลขยันต์ถือกันว่าเป็นเครื่องป้องกันอันตราย ใช้ผูกคอหรือผูกคั่นแขน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 656) นำมาใช้แทน “ผ้าเตี๋ยว” ซึ่งเป็นสิ่งสกปรก มีความหมายว่า ผ้าสำหรับชำระธุขของสตรี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 478)

นอกจากนี้ผู้เขียนใช้คำว่า “บราลี” ซึ่งหมายความว่า ยอดเล็ก ๆ มีลักษณะคล้ายยอดพระทราษใช้เสียบราย ๆ ไปตามอกไก่หลังคา หรือเสียบหลังบันแถลงบนหลังคาเครื่องยอด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 607) จะเห็นได้ว่าหลังคาบราลีเป็นสิ่งมีค่าและสวยงาม แต่ผู้เขียนนำมาใช้แทนหลังคาสังกะสีของบ้านยายหญิงมซึ่งดูเป็นของต่ำต้อย ทั้งนี้ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันจากความขัดแย้งของการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าว

6. คำยืมภาษาอังกฤษ

คำยืมภาษาอังกฤษ ได้แก่ คำที่มาจากภาษาอังกฤษ คนไทยนำมาใช้โดยเปลี่ยนเสียงเพื่อความสะดวกในการออกเสียงของคนไทย ทั้งนี้การยืมคำภาษาอื่นมาใช้โดยการถ่ายเสียงและถอดอักษรเป็นภาษาไทย เราอาจจะเรียกว่าเป็นการทับศัพท์ก็ได้ เช่น แฟกซ์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

(สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2542 : 15) ตัวอย่างความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลที่มีคำยืมภาษาอังกฤษ มีดังนี้

นอกจากนี้ สากกะเบือยังเป็นอาวุธทางวัฒนธรรมของบรรดาเมียไทยทั้งหลาย เมียไทยใช้สากกะเบือตีหัวผัว เมียเจ๊กควงปึงตอ เมียฝรั่งควงไม้โนวคแป้ง เมียแขกใช้หม้อแขกสารพัดประโยชน์ไม่มีหู อันนับว่าเป็นฮาร์ดแวร์ชนิดหนึ่งนั่นแหละ แผ่นกบาลผัว (ศศิวิมล, 2537 : 111)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*อิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อนักวิชาการไทย* ผู้เขียนใช้คำว่า “ฮาร์ดแวร์” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า hardware หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่มีความแข็ง ในที่นี้ “ฮาร์ดแวร์” คือ “สากกะเบือ...ปึงตอ...ไม้โนวคแป้ง...หม้อแขก” ผู้เขียนกล่าวว่าเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ภรรยาแต่ละชาติใช้ขว้างศีรษะสามีของตน เป็นการนำคำยืมภาษาอังกฤษมาใช้เพื่อสร้างอารมณ์ขัน

...หัวหน้าพรรคก็เกิดแตกคอกันขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน จะเป็นด้วยอุดมการณ์ขัดกันหรืออะไรก็แล้วแต่ แต่ที่แน่ ๆ คือดาเวิญ “หักหัวทิว” ลูกน้อง คือ ดาช่างจินเสียนปี เพราะถือว่าการไปทำงานต่างจังหวัด เป็นการไปฮอลิเดย์ในตัวอยู่แล้ว (ศศิวิมล, 2539 : 48)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*วิมานนี้สีชมพู* ผู้เขียนใช้คำว่า “ฮอลิเดย์” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า holiday หมายถึง วันหยุดพักผ่อน ในที่นี้คำว่า “ฮอลิเดย์” ใช้เป็นคำกริยาหมายความว่าการพักผ่อน ดังจะเห็นจากข้อความว่า “...การไปทำงานต่างจังหวัด เป็นการฮอลิเดย์ไปในตัวอยู่แล้ว”

สูทก็ได้ ไม่ว่าจะลินินหรือคินเนอร์ สองมือก็จับมิดชิดมั้งจก้าอยู่ตามโรงแรมหรูทุกมือ มาดก็ขริมวงสง่า ท่าทีราวกับสั่งมาจากนอกตั้งแต่หัวจรดเท้า แต่รสนิยมก็ยังดั้งเดิม แบบว่าไม่พ้นช่องเจ๊หวี (ศศิวิมล, 2540 : 190)

ตัวอย่างข้างต้นนำมาจากเรื่อง*ถึงเวลาแล้วหรือยัง* ผู้เขียนกล่าวถึงลักษณะท่าทางของพระเอกในละครโทรทัศน์เรื่องดาวพระศุกร์ว่าบุคลิกดี มีการศึกษา และฐานะร่ำรวย แต่ก็ยังมาใช้บริการในสถานบริการชั้นต่ำ (ชอง) โดยใช้คำภาษาอังกฤษว่า “สูท” ซึ่งมาจากคำว่า suit หมายถึง ชุดเสื้อผ้านแบบสุภาพ คำภาษาอังกฤษว่า “ลินิน” มาจากคำว่า lunch หมายถึง อาหารมื้อเที่ยง และ

คำภาษาอังกฤษว่า “คืนเนอร์” มาจากคำว่า dinner หมายถึง อาหารมื้อเย็น แสดงให้เห็นความขัดแย้งหรือสิ่งที่ตรงกันข้ามเพื่อสร้างอารมณ์ขัน

แล้วเชกแฮนด์ล่ะ คนผู้ชายเขาจะจับอะไรแล้วสั้นก็ต่อเมื่อปีสสาวะเสร็จ
อย่างที่เขาเรียกว่า “สะเค็ดน้ำ” สะเค็ดน้ำแล้วก็มาเที่ยวจับมือสั้นเทากับผู้คนทั่วไป
มือเนียนเนียนเนียนก็มิได้อางขนาง เขายื่นมาให้จับก็ต้องจับทั้ง ๆ ที่ไม่อยากจะจับ
(ศศิวิมล, 2540 : 246)

ข้อความนี้จากเรื่องความว่างในช่องโหว่ ร่องไปในรอยไทยกล่าวถึงการทักทายที่รับอิทธิพลจากต่างชาติคือ “เชกแฮนด์” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า shakehand เป็นการทักทายกันโดยการจับมือกันแล้วเขย่า ผู้เขียนเห็นว่าผู้ชายมักจะใช้มือที่เชกแฮนด์เป็นมือข้างเดียวกันกับที่จับอวัยวะเพศขณะปีสสาวะ เมื่อปีสสาวะหรืออุจจาระเสร็จแล้วก็ไม่ล้างมือให้สะอาด กลับนำมือข้างนั้นมาเชกแฮนด์โดยไม่คำนึงว่าผู้อื่นจะรังเกียจ เป็นการนำคำยืมภาษาอังกฤษมาโยงกับเรื่องสัปดนได้อย่างน่าขบขัน

ประหลาดที่ลิปสติกยี่ห้อวิเศษนี้ ไม่มีชื่อเฉพาะสี เขามีเป็นหมายเลข นัมเบอร์แบบสีทาบ้าน หรือไม้กระเบื้อง เรียกว่าต้องเมคอัพอาร์ติสต์จริงๆ เขาถึงจะรู้กัน
(ศศิวิมล, 2541 : 278)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่องเซี่ยช่วย เสี่ยศรี ผู้เขียนกล่าวถึงเครื่องสำอางที่คนทั่วไปเรียกว่า “ลิปสติก” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า lipstick มีความหมายว่า ชาติแต้มปากหรือสีที่ทาปาก ลิปสติกที่ผู้เขียนกล่าวถึงไม่ได้กำหนดชื่อสีแต่กำหนดเป็น “นัมเบอร์” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า number ซึ่งหมายถึง ตัวเลข ทั้งนี้ผู้เขียนยังกล่าวอีกว่าต้องเป็น “เมคอัพอาร์ติสต์” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า make up artist ซึ่งหมายถึง ช่างแต่งหน้า จึงจะรู้ว่าตัวเหล่านี้แทนสีอะไร คำยืมภาษาอังกฤษเหล่านี้เป็นคำที่คนนิยมใช้ทั่วไป ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ทันที

แขกที่มาพักทุกคนจะได้รับประทานอาหารเช้าฟรีหนึ่งมื้อ ใครอยากกิน
เท่าไรก็กินเข้าไปจนกว่าจะท้องแตกตาย (ศศิวิมล, 2541 : 294)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*ธรรมะจัดสรร* ในตอนที่ผู้เขียนและคณะทอดกฐินพักที่โรงแรม ชั้นดีแห่งหนึ่ง ทางโรงแรมมีอาหารมื้อเช้าให้รับประทานโดยไม่ต้องจ่ายเงิน โดยผู้เขียนใช้คำ ภาษาอังกฤษว่า “ฟรี” มาจากคำว่า free หมายถึง ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม คำยืมภาษาอังกฤษคำนี้ ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ง่ายเพราะเป็นคำที่ใช้กันทั่วไปในปัจจุบัน

พระสงฆ์ผู้งามงดด้วยจริยวัตรอันควรกราบไหว้ ก็ค่อย ๆ เดินออกบิณฑบาต
ช้า ๆ ตามลำดับอาวุโส แบบบิณฑบาตบุฟเฟต์ เลือกตักอาหารที่อยู่บนโต๊ะ
(ศศิวิมล, 2541 : 303)

ข้อความข้างต้นจากเรื่อง*ธรรมะจัดสรร* ในตอนที่ผู้เขียนและคณะทอดกฐินจัดอาหาร ถวายพระสงฆ์ ผู้เขียนใช้คำว่า “บุฟเฟต์” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า buffet มีความหมายถึง การ เลี้ยงโดยจัดอาหารไว้บนโต๊ะให้ผู้มาร่วมงานตักรับประทานเอง เป็นการสื่ออารมณ์ขันด้วยการนำ คำยืมภาษาอังกฤษดังกล่าวมาใช้กับการบิณฑบาตของพระ

ปานจะนี่หลวงพี่จะจิ้มเป็นหรือยังก็ไม่วู้ หรือจะไปจิ้มอย่างอื่นที่มันง่ายกว่า
จิ้มเครื่องคอมฯ หรือจะเอาดีทางคอมพิวเตอร์ฯ เพียรไปจนได้สมณศักดิ์เป็นพระราช-
วรมุนินินเตอร์เน็ต...

ข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ฯ กดแล้ว อาจจะไม่แจจจจจจจ หรือทำตารางวงจ
อย่างที่เขาเรียกว่าทำสแกนปฏิจสมุปบาทได้ (ศศิวิมล, 2541 : 275-276)

ตัวอย่างนี้มาจากเรื่อง*ปัจจัยที่ 5* ผู้เขียนกล่าวถึงความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในหมู่พระสงฆ์มากจนเกินความพอดีกลายเป็นความขัดแย้ง ระหว่างวัฒนธรรมกับเทคโนโลยีโดยมีการใช้คำว่า “เครื่องคอมฯ”, “คอมพิวเตอร์” และ “เครื่องคอม พิวฯ” ซึ่งหมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่มาจากคำภาษาอังกฤษว่า computer หมายถึง เครื่อง อิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่เหมือนสมองกล ใช้สำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยวิธีทาง คณิตศาสตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 237) คำว่า “อินเตอร์เน็ต” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า internet หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกสามารถสืบค้นข้อมูลได้มากและรวดเร็ว (ฝ่ายวิชาการภาษา อังกฤษ, 2545 : 638) และคำว่า “สแกน” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า scan หมายถึง การอ่านข้อความ, ภาพ หรือรหัสแท่ง (barcode) เข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์ (ฝ่ายวิชาการ ภาษาอังกฤษ, 2545 : 643) คำยืมดังกล่าวใช้เสียดสีพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่มุ่มมั่นเรียนรู้การใช้

คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายของคอมพิวเตอร์ เพื่อจะเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชวรมุนิน-
อินเตอร์เน็ต ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้ มาเผยแพร่พระธรรมคำสอนด้วยวิธีการสแกน

... ไม่กวาดทางมะพร้าวเอามาราคงไม่เวิร์คเพราะหลุดเก้งกระจุยกระจาย
ทั้งอาจจะเคยใช้ล้างเว็ชเซ็ทขึ้นมาแต่ครั้งไหนรำแล้วไม่สบายใจ แต่ถึงเบี่ยงเบนมา
ใช้ไม้ขนไก่ก็ยัง คงเสียดายความเป็นก้านไม้กวาดทางมะพร้าวอยู่เลยหันมาใช้หาง
นกยูงแทน (ศศิวิมล, 2542 : 19)

ตัวอย่างดังกล่าวจากเรื่อง*สัมชาติ*ในตอนที่มีผู้เขียนกล่าวล้อเลียนที่มาของการใช้หางนกยูง
มาเป็นอุปกรณ์ในการรำรำ ผู้เขียนใช้คำว่า “เวิร์ค” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า work ถ้าเป็น
คำกริยา หมายถึง ทำงาน ในที่นี้ “ไม่เวิร์ค” หมายความว่า ล้มเหลวหรือไม่ประสบความสำเร็จ
ดังข้อความว่า “ไม้กวาดทางมะพร้าวเอามาราคงไม่เวิร์ค”

สรุปได้ว่าผู้เขียนมักจะนำคำขี้มภาษาอังกฤษที่คนทั่วไปนิยมใช้ และเข้าใจความหมาย
กันคืออยู่แล้วมาใช้ในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ เพื่อแสดงความเป็นกันเองกับผู้อ่านและสร้างความ
ขำขัน

7. สแลง

สแลง เป็นภาษาที่ใช้ผิดไปจากภาษาปกติในด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นด้านเสียง
การเขียน และความหมาย (สนธิ ตั้งทวี, 2528 : 65) ถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้มักเข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม
หรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1140)
ตัวอย่างสแลงที่ใช้ในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

...หากใครจะแย้งว่าเป็นวรรณกรรมชิ้นเอก และเป็นความบันเทิงเรีงรมย์ ก็ดจะ
สร้างจะทำละครเรื่อง “ด่องไพร” ให้*ฮิด*แล้วไซร้ ข้าพเจ้าก็คิดคาราเอาไว้ให้แล้ว
ละ (ศศิวิมล, 2537 : 178)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง*สืบสานสมบัติอิสฺร* ผู้เขียนใช้สแลงว่า “ฮิด” มีความหมายว่า
นิยมชื่นชอบ เป็นการสื่อให้เห็นว่าการสร้างละครโทรทัศน์เรื่องด่องไพรให้เป็นที่นิยมชื่นชอบของ
ผู้ชม ควรจะเลือกนักแสดงตามที่ผู้เขียนคิดไว้

ความจริงที่ดิฉันอยากจะปรึกษาหารือให้จ้ะหนึ่บกว่านี้ แต่ขี้ดอยู่ว่เก็ลือกบั้งพี น้อยใจ หนึ่กลับไปแต่ตัวในราตรีนี้่ ตนเองและบริษัทก็จะได้ยากบุกเจ็ญ เพราะ ไม่มีพลขับพากลับกรุงเทพ ฯ (ศศิวิมล, 2539 : 31-32)

ข้อความข้างต้นมาจากเรื่อง *วิมานนี้่สีชมพู* ผู้เขียนใช้สแลงว่า “จ้ะหนึ่บ” ในความหมายว่ามาก เป็นการแสดงให้เห็นว่าดิฉันโกรธเคืองฮานาพีมากต้องการที่จะด่าว่าให้มากกว่านี้่ แต่ก็กลัวว่าจะเกิดปัญหาภายหลัง

ภาษาชาวบ้านเขาเรียกว่า “นั่งหวอออก” ทั้ง ๆ ที่ไฟก็ไม่ได้ไหม้ แก๊สก็ไม่ได้ระเบิดที่ไหนสักนึกแต่หวอก็เปิด หวอออกมา ข้อหวอ เห็นแต่ไกล (ศศิวิมล, 2539 : 339)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง *ธาดุกตัญญู* ผู้เขียนใช้สแลงว่า “หวอ” ซึ่งไม่ได้หมายถึงเสียงสัญญาณเตือนภัยที่รถดับเพลิงใช้เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยหรืออุบัติเหตุอื่น ๆ ที่มีไฟไหม้ตามมา แต่หมายถึงอวัยวะเพศของผู้หญิง และสแลงว่า “จ้อหวอ” ซึ่งหมายถึง ปรากฏหรือเปิดให้เห็น ผู้เขียนใช้สแลงดังกล่าวซึ่งเป็นที่เข้าใจกัน โดยทั่วไปว่าผู้หญิงที่สวมกระโปรงสั้นแล้วไม่ระมัดระวังเวลานั่งทำไทม์มอง เห็นของสงวนหรืออวัยวะเพศ ทั้งนี้่จะเห็นผู้เขียนมีศิลปะในการเลือกใช้สแลงเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำหยาบที่มีความหมายโดยตรงเพื่อสร้างความขบขัน

...คนไทยก็ตั้งหน้าซื่อ ๆ ๆ และซื่อด้วยความนิยมชมชื่นอย่างจริงใจ เต็มบ้านไหนไม่มีแฟกซ์ นับว่า เป็นเท็นมันเทศ (ศศิวิมล, 2541 : 267)

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง *ปัจฉิมที่ 5* ผู้เขียนใช้สแลงว่า “เท็นมันเทศ” ซึ่งมีความหมายว่า ล้าสมัยมาก สื่อให้เห็นว่าในปัจจุบันทุกครัวเรือนนิยมซื้อเครื่องโทรสารหรือแฟกซ์มาใช้ประโยชน์เพื่อความสะดวกในการส่งข้อมูลต่าง ๆ ถ้าบ้านใดไม่มีเครื่องโทรสารหรือแฟกซ์ถือว่าล้าสมัยมาก

มิวสิกวิดีโอที่ก้ำที่สุด เห็นจะเป็นของแขก (ศศิวิมล, 2542 : 15)

ข้อความข้างต้นมาจากเรื่องสี่มชาติ ผู้เขียนใช้สแลงว่า “ก้ำ” ซึ่งมีความหมายว่า น่าสนใจและสนุกสนาน เป็นการสื่อให้เห็นว่าประเทศอินเดียสามารถสร้างภาพยนตร์เพลงได้ น่าสนใจและสร้างความสนุกสนานได้เป็นอย่างดี

จะเห็นว่าการใช้สแลงในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลทำให้การสื่อสารมีรสชาติ เข้มข้นและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

8. คำภาษาปาก

คำภาษาปาก ได้แก่ ถ้อยคำที่เป็นภาษาพูดสื่อเอาความเข้าใจเป็นสำคัญไม่พิถีพิถันในการใช้ถ้อยคำและประโยคให้เป็นระเบียบ ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ที่มีความสนิทสนมคุ้นเคย เช่น เยอะแยะ ชี้เกี่ยจ เป็นต้น (กำชัย ทองหล่อ, 2545 : 13) ตัวอย่างการใช้คำภาษาปากในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังนี้

คนที่สาม ทรวดทรงดึกกว่าเพื่อน สูงสั้นทัด ท้องแบน คอใหญ่ ออกใหญ่ ขาใหญ่ หัวหยิก ผิวสีมอคราม คือคล้อออกเทาปนน้ำเงินโดยเฉพาะตรงกันย้อย และขานิบที่โผล่พ้นกางเกงถึงก่า ๆ ออกมา เห็นดำด้านฉับ แผลกตรงที่ตาม ตัวไม่มีขน เฉพาะจักกะแร้ โลงโรงขาวปลอด (ศศิวิมล, 2537 : 26)

ข้อความข้างต้นจากเรื่องรักชั่วชั่ว ผู้เขียนใช้คำภาษาปากว่า “กางเกงถึง” แทนคำว่า กางเกงขั้นใน และคำว่า “จักกะแร้” แทน รักแร้ ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและการบรรยาย ลักษณะตัวละคร

ก่อนอื่น รามเกียรติ์ได้ให้อิทธิพลต่อกับชาวไทยนั่นแน่ “พระรามลงสรง”
นั่นปะไร (ศศิวิมล, 2537 : 104)

ตัวอย่างข้างต้นนี้มาจากเรื่องอิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อนักวิชาการไทย ผู้เขียนใช้คำภาษาปากว่า “นั่นแน่” และคำว่า “นั่นปะไร” เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่าวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์มีอิทธิพลต่ออาหารไทยจริง ๆ ทั้งยังเป็นการแสดงความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านอีกด้วย

ครั้งนางปีศาจหญิง โยนตะขามยางให้ไปกัศดาราชายนหนึ่ง ดาราชยซึ่งก็กลัวตะขามไม่น้อยไปกว่ากัน จึงกำตะขามยางไว้ในกำมือแน่น...ก็เลยทำที่ว่าถูก กัศปาทุรุษหายไป ลงท้ายดาราชยผู้นั้นเลยถูกปีศาจฮวนเหวียงดกตักลงมาตาย แหงแก่ (ศศิวิมล, 2537 : 172)

ตัวอย่างนี้มาจากเรื่อง สืบสานสมบัติอสูร ผู้เขียนเล่าเรื่องจากละครโทรทัศน์เรื่องทายาทอสูร โดยใช้คำภาษาปากว่า “แหงแก่” มาเป็นคำขยายคำว่า “ตาย” เป็นการแสดงให้เห็นว่าคนที่ถูกปีศาจเหวียงลงมาจากตึกสูง เมื่อร่างกายกระทบพื้นก็ต้องตายอย่างแน่นอน

ครั้งกลับลงมาแล้ว หามิธไม เพราะนายผีสั่งความไว้กับคนแถวตีนกระไดวัดเป็นข้อ โอศุครวญ ว่าตั้งแต่เช้ายังไม่มีอาหารตกถึงท้อง ขอเอารถไปหา กวยเตี่ยวหน้าวัดกินสักกะเตี่ยวแป็บ (ศศิวิมล, 2539 : 29)

ข้อความข้างต้นจากเรื่อง วิมานนี้สีชมพู กล่าวถึงนายฮานาฟี โอศุครวญกับผู้ที่อยู่แถวบันไดวัดก่อนจะนำรถที่พาติดอื่นและคณะทำงานมาเที่ยววัดต่างจังหวัด ไปหาอาหารรับประทาน ผู้เขียนใช้คำภาษาปากว่า “สักกะเตี่ยวแป็บ” ซึ่งมาจากคำว่า “สักกะเตี่ยว” และคำว่า “แป็บเตี่ยว” รวมกันซึ่งอาจใช้คำว่า “สักครู่เตี่ยว” ก็ได้ ถ้าดังกล่าวเป็นการเน้นย้ำให้ผู้อ่านเห็นถึงระยะเวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ยายเหยี่ยมมัวแต่ไปนั่งถกตัวเก็งอยู่ที่บ้านเจ้เหลียว (ศศิวิมล, 2539 : 201)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง สมบัติแผ่นดิน ผู้เขียนกล่าวถึงยายเหยี่ยมไปเล่นการพนันอยู่ที่บ้านของยายเหลียว โดยใช้คำภาษาปากว่า “ถกตัวเก็ง” ซึ่งหมายถึง จั่วไพ่ที่กำลังรอกินด้วยความคาดหวังอย่างมั่นใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 452, 485) และคำภาษาปากว่า “เจ้” เป็นคำที่ใช้เรียกสตรีที่อยู่ในวัยกลางคนขึ้นไป

หากจะถือว่าเป็นการเสียดราชทางภาษาไป ไทยเราก็คงเสียดตั้งแต่ครั้งนางหม่อมแอนนาเข้ามาตอแหลอยู่ในกรุงสยามครั้งกระโน้นแล้วละ (ศศิวิมล, 2539 : 341)

ข้อความนี้มาจากเรื่อง*ธวศุกตัญญู* ผู้เขียนใช้คำภาษาปากว่า “นหม่ม” ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกผู้หญิงชาติตะวันตก ในที่นี้ใช้เรียกหน้าชื้อแอนนา เลียวโนเวนส์ ส่วนคำภาษาปากว่า “ตอแหล” มีความหมายว่า โกหก ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงความไม่พอใจผู้หญิงคนดังกล่าวที่เขียนนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัชกาลที่ 4 เรื่อง *เดอะ กิง แอนด์ ไอ* โดยบิดเบือนข้อเท็จจริง

อ้อขระพุ่มมือไหว้เมื่อรับลิปสติก แต่เธอไม่กล้าทา หากหลังจากอดิธื่อนแรงถูกขยู่พัก เธอก็ควักออกมาทา เนื่องจากมีริมฝีปากที่เต็มอ้อมทั้งล่างบน เลยทากระดลเหลือขอบปากดำ ๆ เอาไว้ราวขอบละคริ่งหุ่น...(ศศิวิมล, 2541 : 171)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่อง*จ้ำลยรัก* ผู้เขียนกล่าวถึงอ้อยที่ขอมทาลิปสติกเพราะ “ถูกขยู่” ของเพื่อนร่วมงาน คำนี้มีความหมายว่า กล่าวชักชวน ส่งเสริม หรือเป็นใจให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมักใช้ในทางที่ไม่สมควร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 909) ผู้เขียนสื่อให้เห็นว่าสิ่งที่อ้อยทำเพราะคำชักชวนจากเพื่อนร่วมงาน ไม่น่าจะเป็นการดีสักเท่าใดนัก

หิวเป็นของที่ต้องใช้หิวใช้สางผอมอยู่ทุกวัน ใครหิวใช้หิวหักสางหัวอยู่ได้
จัดว่ากระแหม่ยิ่งกว่ากระแหม่ดี
ถ้าถือเคล็ด เขาว่าจะให้หมดขวย ต้องเขวี้ยงหิวหักนั้นให้พ้นสามหลังคาบ้าน...
(ศศิวิมล, 2541 : 280)

ข้อความดังกล่าวมาจากเรื่อง*เขี้ยวขวย เสียดศรี* ผู้เขียนใช้คำภาษาปากว่า “หิวหิว” ซึ่งมีความหมายว่าทนไปกว่าจนจะตาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 537) เพื่อแสดงให้เห็นถึงคนตระหนี่มากจนเกินไปทนใช้แม้กระทั่งหิวหิว ส่วนคำภาษาพูดว่า “ขวย” ซึ่งหมายถึง เคราะห์ร้าย, อับโชค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 375) เป็นการสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกถึงความอับมงคลที่เกิดจากการใช้หิวหิว

จากข่าวที่เจาะลึกลงไปถึงไหน ๆ เอกพันธ์ บันลือฤทธิ์ น้องชายฝาแฝดผู้เหมือน กันเดียวกับบิณฑ์ผู้พี่ ได้สันนิษฐานถึงข้อมูลและที่มาของความแหงหน้าขยู่ของคู่พระคู่นางทั้งสองทั้งสองว่า คงเป็นเพราะการศึกษา (ศศิวิมล, 2541 : 124)

ตัวอย่างข้างต้นนี้มาจากเรื่อง *สุสานรัก* ผู้เขียนใช้คำภาษาปากว่า “เดี๋ยะ” เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่านักแสดงชายได้แก่บิณฑ์ และเอกพันธ์ บันลือฤทธิ์ พี่น้องฝาแฝดมีหน้าตาและรูปร่างเหมือนกันมากจนแทบจะแยกไม่ออก

เขาเรียกโทรทัศน์ดาวเทียม คำว่าเทียมหมายถึงไม่แท้ ไม่แท้ก็คือเก๊
 เพราะฉะนั้นดาวเทียมก็คือดาวเก๊ ส่งอะไรมาให้เราดูล้วนเก๊หมด...
 ถ้าใครถามว่าโทรทัศน์ดาวเทียมดีไหม ที่จะตอบว่าห่วยคงเสียเหลี่ยมเป็นอัน
 มาก ถ้าตอบว่าดีก็กลายเป็นปดไป พูดเป็นกลาง ๆ ก็คือดีกว่าไม่มีอะไรจะดู
 (ศศิวิมล, 2542 : 11)

ตัวอย่างนี้มาจากเรื่อง *ลิมขาคี* ผู้เขียนกล่าวถึงการรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โดยกล่าวเชื่อมโยงความหมายของคำว่า “เทียม” กับคำภาษาปากว่า “เก๊” หมายถึง เป็นของปลอมของเลียนแบบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 137) ส่วนคำภาษาปากว่า “ห่วย” เป็นคำที่แสดงความรู้สึกว่าไม่ดี ไม่เข้าที่ หรือไม่น่าสนใจแม้แต่น้อย ซึ่งเกินความรู้สึกที่ผู้เขียนมีต่อรายการ โทรทัศน์ที่ถ่ายทอดมาจากสัญญาณดาวเทียม

คนอ่านข่าวของพม่ามีหญิง 1 ชาย 1 ฝ่ายหญิงสะสวยพอควร ในขณะที่ฝ่ายชายหน้าจืดสนิท ทั้งสองไม่พูดไปยิ้มไปอย่างคนอ่านข่าวของโทรทัศน์ไทย นั่งนิ่งอึ้งกัน ตัวตรงแหวนวางหน้าเฉยเมยที่สุด สองมือกำกระดาษไว้คนละปีกยกขึ้นจากโต๊ะเล็กน้อย ตั้งหน้าอ่านเอาอ่านเอา หมดแผ่นค้อยดึงกระดาษออกจากปีก ซังกระดาษวางไว้ทางขวา (ศศิวิมล, 2542 : 12)

ตัวอย่างข้างต้นนี้มาจากเรื่อง *ลิมขาคี* ผู้เขียนกล่าวถึงลักษณะท่าทางของผู้ประกาศข่าวของประเทศพม่าที่มีลักษณะนั่งตัว “ตรงแหวน” สื่อให้เห็นภาพว่าตรงจริง ๆ ไม่เอียงหรือขยับไปข้างใดข้างหนึ่ง และอ่านข่าวอย่าง “ซังกระดาษ” ซึ่งหมายถึง “ไม่เต็มใจ ฟืนใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 378) คำดังกล่าวสื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพการนั่งตัวตรงไม่กระดุกกระดิกและมีสีหน้าเฉยเมยของผู้ประกาศข่าวพม่าเป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้คำภาษาปากในความเรียงเชิงสร้างสรรค์เพื่อแสดงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน และยังทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเหมือน ได้ฟังคำบอกเล่าจากคนคุ้นเคย

9. คำพวน

คำพวน ได้แก่ คำที่มีการสับเสียงสระและพยัญชนะท้าย การสับเสียงนั้นอาจเกิดขึ้นได้เสมอ เสียงที่สับกันอาจเป็นเสียงในพยางค์ต้นและพยางค์ท้ายของคำคำเดียวหรืออาจเป็นเสียงในคำต้นและคำท้ายในกลุ่มคำ คำพวนบางคำเมื่อพวนแล้วไม่มีความหมาย คำบางคำเป็นคำหยาบเมื่อพวนคำแล้วฟังดูไม่หยาบ ทั้งนี้คำพวนบางคำเมื่อพวนแล้วอาจเป็นคำหยาบได้จึงต้องมีความระมัดระวังในการใช้คำประเภทนี้ (นววรรณ พันธุเมธา, 2533 : 160-162) ตัวอย่างการใช้คำพวนในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล มีดังต่อไปนี้

เอออีหมอกหงอกหงอยนั่งถอยหมอน

รำละครในเว็จเสรีจใหม่ใหม่ (ศศิวิมล, 2539 : 203)

ข้อความข้างต้นมาจากเรื่อง*สมบัติแผ่นดิน* คำว่า “ถอยหมอน” เมื่อพวนคำแล้วจะกลายเป็นคำไม่สุภาพ มีความเกี่ยวข้องกับชนในที่ลับ ผู้เขียนใช้คำพวนเพื่อสร้างอารมณ์ขัน

...หรือไม่ก็ต้องนาวาพาฝันแฉวประตุน้ำ มีสมญานามที่รู้จักกันว่า “7 เรือยอทซ์” ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำของเรือด่วน กทม. เสรีจสรรพก็เสือกดูคอกออกไปหัวเรือ ล้างด้วยน้ำในคลองแสนแสบนั่นแหละ (ศศิวิมล, 2540 : 190)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง*ถึงเวลาแล้วหรือยัง* ผู้เขียนใช้คำว่า “7 เรือยอทซ์” เมื่อพวนคำแล้วจะกลายเป็นคำหยาบ มีความหมายสื่อถึงเรื่องเพศ

แม่อังศุมาลินนางเอกก็ดีได้อู่เพลงเดี่ยว ก็เพลงนางครวญ คนห่อจิมหัดใหม่ ๆ ก็อยากดีแต่เพลงนางครวญ เดินไปทางไหนก็ได้ยินแต่จิมเพลงนางครวญ จนชักจะเบื่อ ๆ แต่หัดอยู่ประเดี๋ยวประด๋าวก็เลิกเก็บอังศุมาลิน นางครวญนวล คราวอะไรก็ตกกระป๋องไป (ศศิวิมล, 2540 : 199)

ข้อความนี้มาจากเรื่อง*ถึงเวลาแล้วหรือยัง* ผู้เขียนใช้คำว่า “นางครวญ” เป็นชื่อเพลง เมื่อพวนแล้วเป็นคำว่า “นวลคราว” มาจากคำว่า “นวล” หมายถึง ผู้หญิง และคำว่า “คราว” หมายถึง การร้อง รวมกันแล้วหมายถึง การร้องครวญคราวของผู้หญิงซึ่งสื่อความหมายในเรื่องเพศ

ตัวอย่างข้างต้นนำมาจากมิลลิวีดิโอที่เก่าที่สุด เห็นจะเป็นของแขก น้ำหน้า
อย่างเราถ้าจะรู้จักแขก ก็แค่แขกพาหุรัด แขกแถวสี่แยกบ้านแขก ตลอดจนแขก
ชายโรตี แขกชายฉัว แขกยาม และแขกคอย (ศศิวิมล, 2542 : 15)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่องลี้มชาติ ผู้เขียนใช้คำว่า “แขกคอย” เมื่อผวนคำแล้วจะ
กลายเป็นคำไม่สุภาพ มีความหมายเกี่ยวกับการรับประทาน

สรุปได้ว่าความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลนำคำผวนมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำ
หยาบที่สื่อความหมายโดยตรงเพื่อสร้างความขบขัน

การใช้สำนวน

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้วมีความหมายไม่
ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ ราไม่ลิโทษปีโทษกลอง
(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1187)

ตัวอย่างความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลที่มีลักษณะเด่นในการใช้สำนวน ดังนี้

สาว ๆ ที่นี้ยังไม่มีแฟน จึงแจ่มแจ้ว ไม่มีอะไรจะมาทำให้สะทกสะเทือนขุ่น
ข้องได้ วันคืนผ่านไปเธอเลยกลายเป็นไขในหิน แจ่มปึกอยู่อย่างนั้น ใครไปใคร
มาไม่ว่าจะเป็นพนักงานกำจัดปลวก คนส่งหนังสือพิมพ์ ฯลฯ ต้องส่งสายดาเมียง
มอง ทอดสะพานแห่งไมตรีมาไม่เว้น (ศศิวิมล, 2537 : 22)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องรักข้างรั้ว ผู้เขียนใช้สำนวน “ไขในหิน” ซึ่งหมายถึง ของที่
ต้องระมัดระวัง ทะนุถนอมอย่างยิ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 210) เปรียบเทียบกับสาวรับใช้
บ้านผู้เขียนที่ได้รับการดูแลเรื่องการมีคู่ครองจากผู้เขียนเป็นอย่างดีเหมือนไขในหิน ส่วนสำนวน
“ทอดสะพาน” หมายถึง แสดงกริยาท่าทางเป็นทำนองอยากติดต่อดูด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 :
513) เพื่อเปรียบเทียบกับกริยาอาการของชายหนุ่มที่ต้องการผูกสัมพันธ์กับสาวรับใช้ในบ้านของ
ผู้เขียน

...ในเมื่ออยากรู้เรื่องอิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อชีวิตจิตใจของคนไทยจริง ๆ ใจจะลองลุกขึ้นทำวิทยานิพนธ์ จับแพะชนแกะ ลากโน่นลากนี่ดูสักตั้งหนึ่ง เพื่อจะเป็นบทความทางวิชาการให้คนเขาอ้างอิงได้ (ศศิวิมล, 2537 : 103)

ตัวอย่างดังกล่าวจากเรื่องอิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อนักวิชาการไทย ผู้เขียนใช้สำนวน “จับแพะชนแกะ” ซึ่งหมายถึง ทำอย่างขอไปที ไม่ได้แบบนี้ก็เอาอย่างนั้นเข้าแทนเพื่อให้ลุล่วงไป(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 302) เพื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาค้นคว้าเรื่องอิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อสังคมไทยของผู้เขียนที่ดำเนินการ โดยไม่ได้หวังผลทางวิชาการ แต่กระทำให้ขึ้นมา เพราะเพื่อนชาวต่างชาติอยากรู้

...ยายหนิมมิใช่จะไม่รู้ เหมือนน้ำท่วมปากอยู่สู่นั่งนิ่ง จึงลงมือกำจัดไฟในฝ่ายของคนที่ เผลอประเดี๋ยวเดียว หน่อไฟก็ไปอกเป็นลำต้นเคียบโตอยู่ในที่ของยายเหี้ยม (ศศิวิมล, 2539 : 201)

ข้อความข้างต้นมาจากเรื่องสมบัติแผ่นดิน ผู้เขียนใช้สำนวน “น้ำท่วมปาก” ซึ่งหมายถึง พูดไม่ออกเพราะเกรงจะมีภัยแก่คนหรือผู้อื่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 581) เพื่อกล่าวถึงพฤติกรรมของยายหนิมที่แม้จะรู้ว่ากอไฟในเขตบ้านยายเหี้ยมลุกเข้ามานในเขตบ้านของนางก็พูดอะไรไม่ได้เหมือนกับน้ำท่วมปาก

ทั้งนี้ ถ้าสาธุส่ง ๆ หรือสาธุแต่ปาก ใจไม่น้อม ก็อด
แต่ถ้าใจน้อม ถึงไม่ต้องลงสักบาท ท่านว่าบุคคลผู้นั้นยอมได้อันตั้ง จับเสื่อ
มือเปล่าแท้ ๆ
นี่เรื่องของบุญ จะว่าง่ายก็ง่าย ยากก็ยาก (ศศิวิมล, 2541 : 292)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่องธรรมะจัดสรร ผู้เขียนใช้สำนวน “จับเสื่อมือเปล่า” หมายถึง แสวงหาประโยชน์โดยไม่ต้องลงทุน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 302) เพื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ทำบุญด้วยความบริสุทธิ์ใจก็ย่อมได้รับผลบุญนั้น โดยไม่ต้องใช้เงินแม้แต่เน้อย

ทางการมิได้ถือว่ายาคองเป็นยา กลับถือว่าเป็นสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา...ทั้งพระเอกตลอดจนน้องกวางน้องน้ำฝนที่มาช่วยกันดักยาคองขายกันจ้าละหวั่นก็เลย

พลอยฟ้าพลอยฝนดิตร่างแหไปกะเขาด้วย โทษฐานที่คบบาลพาลพาไปหาผิดไม่มี
ใบอนุญาตจำหน่ายสุรา

อย่างไรก็ดี เรื่องมันแล้วไปแล้ว ก็ขอให้แล้วไปแล้วมีפקกลับมาพื้นผอยหา
ตะเข็บ (ศศิวิมล, 2541 : 134)

ข้อความดังกล่าวจากเรื่อง*สุสานรัก* ผู้เขียนใช้สำนวน “พลอยฟ้าพลอยฝน” ซึ่งหมายถึง
ไม่ได้เกี่ยวข้องแต่ก็ร่วมรับเคราะห์ไปกับเขาด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 770) และสำนวน
“ดิตร่างแห” หมายถึง พลอยไปด้วยมักใช้ในทางไม่ดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 465) โดยผู้เขียน
กล่าวเปรียบเทียบกับนักแสดงหญิงสองคนซึ่งถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมเพื่อดำเนินคดีในข้อหาไม่มี
ใบอนุญาตจำหน่ายยาสูบ ทั้งที่ไม่ได้เป็นเจ้าของร้านเพียงแต่มาช่วยนักแสดงชายคนหนึ่งขาย
ยาสูบ เหมือนเป็นการพลอยฟ้าพลอยฝนและดิตร่างแหไปด้วย ส่วนสำนวน “คบบาลพาลพาไปหา
ผิด” หมายถึง คบเพื่อนชั่วเป็นโทษแก่ตัวผู้เขียนใช้เปรียบนักแสดงหญิงทั้งสองว่าคบคนไม่ดี
จึงทำให้พบสิ่งที่ไม่ดี และสำนวน “พื้นผอยหาตะเข็บ” หมายถึง กุญแจไขความที่ควรจะสงวนแล้ว
ให้กลับเกิดเป็นเรื่องขึ้นมาอีก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 183) เพื่อเปรียบเทียบว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ทั้งหมดนั้นไม่ควรนำมาพูดถึงอีก

ผิวคนที่สามก็ตามมา คือคนธรรมดาที่ชื่อนาฏกุเวรซึ่งปากบอนเป็นที่หนึ่ง กินที่ลับ
ใจที่แจ้ง (ศศิวิมล, 2541 : 295)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่อง*สินรัก สินสุข* ผู้เขียนใช้สำนวน “ปากบอน” ซึ่งหมายถึง
อาการที่ปากอยู่ไม่สุข ชอบพูด ชอบฟ้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 692) และสำนวน “กินที่ลับ
ใจที่แจ้ง” หมายถึง เปิดเผยเรื่องที่ทำกันในที่ลับ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 127) เพื่อกล่าว
เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของนาฏกุเวรในวรรณคดีเรื่องกาเกี้ยวปากอยู่ไม่สุขพูดแต่เรื่องเสียหาย
โดยนำเรื่องที่ตนแอบไปมีสัมพันธ์กับนางกาทิบนวิมานฉิมพลีมาเล่าให้ท้าวพรหมพัตต์และพญาครุฑ
ผู้เป็นสามีของนางกาก็เปรียบเหมือนกินที่ลับใจที่แจ้ง

เป็นอาภรณ์อะไรอย่างหนึ่งที่ถูกยึดหิ้งนั้นไม่สามารถจะแสดงปิดโป้ให้
สมจริงได้ว่าไม่มีสตางค์ ค่อให้อ้างเหตุทุกตะเข็บใจไม่พร้อมที่จะให้ยืมอย่างไร
หากรังสีรยมนับอยู่ทุกอณูเนื้อ เข้าทำนองไก่อเห็นดินงูจะขยับทำไหนก็เห็นไป
ไม่ได้ว่าจน

สำหรับฝ่ายตรงข้าม ขอให้ทำรอยแค้ไหน แต่รังสีจนมันฉายจนอาหารว่างทั่ว
สรรพางค์กาย วางมาดเท่าใดมันก็ไม่ได้ดวงว่ารอย เข้าทำนองงูเห็นนมไก่
(ศศิวิมล, 2542 : 305)

ตัวอย่างนี้มาจากเรื่องปัญหาโลกแตก ผู้เขียนใช้สำนวน “ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่”
หมายถึง ต่างฝ่ายต่างรู้ความลับของกันและกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 158) เพื่อกล่าวถึงเจ้าหน้าที่
และลูกหนี้ที่ต่างรู้ฐานะการเงินกันดี แม้ต่างฝ่ายจะมีการปกปิดฐานะตัวเองอย่างไรก็ไม่สามารถ
กระทำได้

แป้งทุยคือแป้งคลับ ที่มีทั้งแป้งและรองพื้นรวมกันอยู่ในตัว ผัดเข้าอยู่ถึงเย็น
เป็นแป้งประเภทตักน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ (ศศิวิมล, 2542 : 369)

ข้อความข้างต้นจากเรื่องมารหัวใจ ผู้เขียนใช้สำนวน “ตักน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้”
ซึ่งหมายถึง ตกอยู่ในที่คับขันอย่างไรก็ไม่เป็นอันตราย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 421) ผู้เขียนนำ
สำนวนดังกล่าวมาสร้างอารมณ์ขัน โดยกล่าวเปรียบเทียบแป้งทุยหรือแป้งคลับว่าเมื่อนำมาใช้ทา
หน้าจะติดทนนาน ถึงขนาดสามารถป้องกันอันตรายเมื่ออยู่ในที่คับขันได้ด้วย

จะเห็นได้ว่าการนำสำนวนมาใช้ในงานเขียนจะสร้างภาพในจินตนาการของผู้อ่านให้
เด่นชัดขึ้น เพราะสำนวนที่ผู้เขียนนำมาใช้เป็นสำนวนที่ผู้อ่านคุ้นเคยและรู้ความหมายดีอยู่แล้ว

การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Figure of Speech หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นสำนวน
โวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ, ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงเป็นโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิภาพ
ต่อความคิด ความเข้าใจ ให้จินตนาการ และถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอก
เล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 820-821)

ภาพพจน์ที่ผู้เขียนนำมาใช้ในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ และ
บุคลาธิษฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. อุปมา

อุปมา หมายถึง ความเปรียบเทียบที่ต้องการอธิบายลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำไปเทียบกับอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมักเป็นรูปธรรมที่รู้จักกันคืออยู่แล้ว สิ่งที่น่ามาเทียบกันเป็นสิ่งที่เห็นได้ว่ามีส่วนพ้องต้องกันผู้อ่านจึงจำเป็นต้องพิจารณาว่าผู้เขียนต้องการเน้นลักษณะใดในการแสดงแนวเทียบนั้น เช่น นัยน์ตาเธอเหมือนดวงดาว เป็นการเน้นแสงสุกใสเป็นประกายจากดวงตาไม่ได้เน้นรูปทรงของดวงตา ภาพพจน์ลักษณะนี้สังเกตได้จากคำแสดงการเปรียบเทียบ เช่น เหมือน คุด คั่ง ราว ประหนึ่ง เป็นต้น (ดวงมน จิตรจันทน์, 2527 : 169) ความเรียงเชิงสร้างสรรค์ที่มีการใช้อุปมามีดังนี้

วิทยานิพนธ์เรื่องอิทธิพลรามเกียรติ์นี้ยังไม่จบ หลักฐานที่ยกมาเด่น
เปรียบเสมือนขนเพชรหนุมานกระจุกเดียว ที่จริงยังมีอีกมากมายหลายเล่มสมุดไท
ขอให้นักวิชาการทั้งหลาย โปรดติดตามฉบับหน้า (ศศิวิมล, 2537 : 112)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง*อิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อนักวิชาการไทย* ผู้เขียนเปรียบเทียบอิทธิพลของเรื่องรามเกียรติ์ที่มีต่อวิถีชีวิตคนไทยว่าที่ยกตัวอย่างในงานของผู้เขียนว่ามีเพียงเล็กน้อยเหมือนกับขนเพชรหนุมานกระจุกเดียว เพราะความเป็นจริงแล้วอิทธิพลของเรื่องรามเกียรติ์ที่มีต่อวิถีชีวิตคนไทยมากมายนัก

มีผู้แนะนำให้เอาฟูก้นเขียนรูปสีน้ำเบอร์ 6 ของสง่า มะยู่ระ มาใช้แทนฟูก้น
ทาบปาก อ้อยทำตาม วาดลิสติกเต็มปากเต็มยิ้มย้วยวน ดูอีกทีก็เหมือนปากปลา
เงินปลาทอง ไม่มีผิด ทั้งกว้างทั้งใหญ่อยู่บนใบหน้าเล็ก ๆ (ศศิวิมล, 2541 : 172)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่อง*จ๋มลยรัก* ผู้เขียนกล่าวเปรียบเทียบอย่างเห็นจันว่าริมฝีปากใหญ่และกว้างของอ้อย ที่ทาลิปสติกเต็มริมฝีปากเหมือนกับปากปลาเงินปลาทอง ภาพพจน์นี้ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและความขบขันได้

หากสมัยนี้ใครทำบุญด้วยถวายคอมพิวเตอร์ กุศลจะนำส่งให้รู้แจ้งเห็นจริง
มีปัญญาเหมือนพระสาริบุตร มีฤทธิ์เหมือนพระโมคคัลลานะ มีความจำแม่นเป็น
พหูสูตรเหมือนพระอานนท์ โดยเฉพาะถวายเครื่องอินเตอร์เน็ตอันเป็นเครื่องวิเศษ
สุด เขารู้อะไร ๆ หมดยุคในโลกานูโลก (ศศิวิมล, 2541 : 275)

ข้อความดังกล่าวมาจากเรื่อง**ปัจจัยที่ 5** ผู้เขียนกล่าวเปรียบเทียบล้อเลียนการตื่นตัวในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของคนไทยเปรียบได้กับของใช้ที่จำเป็นของพระสงฆ์ซึ่งพุทธศาสนิกชนนำมาถวายแด่พระสงฆ์แล้วจะส่งผลให้ได้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือมีปัญหาเท่าพระสารีบุตร มีอิทธิฤทธิ์เหมือนพระโมคคัลลานะและมีความจำเริญเหมือนพระอานนท์ โดยเฉพาะผู้ที่ถวายอินเตอร์เน็ตซึ่งเป็นเครือข่ายของคอมพิวเตอร์สามารถสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ได้มากมายจะทำให้ผู้นั้นล่วงรู้ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก

จันทโครพคืออยาก رؤอยากเห็น ไม่ทำตามคำสั่งเปิดก่อนเสียในป่า เลขเจอนางโมรา ซึ่งเปรียบเสมือนเมียสำเร็จรูปจำพวกเมียเครื่องกระป๋อง เปิดกระป๋องหรือเปิดผอบก็กระเด็นผิงออกมาใช้การได้เลย (ศศิวิมล, 2541 : 300)

ข้อความนี้มาจากเรื่อง**สินรัก สินสุข** ผู้เขียนกล่าวถึงเรื่องจันทโครพตอนที่จันทโครพเสร็จสิ้นการศึกษาวชิราภิรมย์ ก่อนกลับเมืองดาบได้ให้ผอบแก่จันทโครพ ระหว่างทางจันทโครพเปิดผอบพบนางโมราและมีความสัมพันธ์กัน ผู้เขียนเปรียบเทียบนางโมรากับอาหารสำเร็จรูปที่อยู่ในกระป๋อง เมื่อจันทโครพเปิดผอบก็ได้นางโมราเป็นภรรยาเหมือนกับการเปิดฝากระป๋องก็รับประทานอาหารได้ทันที

พวกช่างยืม เปรียบเสมือนยาระบายจำพวกยาคำนำมันละหุ่ง หรือคิเกลื้อที่ช่วยให้ชีวิตยืนยาวถ้าใส่สะอาด ต้องมีการให้อิม จึงจะเกิดการหมุนเวียน แต่ถ้าอิมหนักเข้าไป ก็เหมือนเป็นอหิวาต์ห่าลง คือระบายจนหมดตัว (ศศิวิมล, 2542 : 302)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง**ปัญหาโลกแตก** ผู้เขียนเปรียบเทียบโดยล้อเลียนผู้ที่ชอบหยิบยืมเงินที่ผู้อื่นเก็บสะสมไปใช้จ่าย เหมือนกับยาระบายหรือคิเกลื้อที่ช่วยขับถ่ายอุจจาระทำให้มีสุขภาพดี แต่ถ้าอิมเงินมากเกินไปก็จะทำให้เจ้าของเงินหมดตัวได้ เหมือนกับเป็นอหิวาต์ตกโรคคือขับถ่ายมากจนเป็นอันตรายต่อร่างกาย

ถ้าจะชมความงามของสตรีว่าเปรียบประหนึ่งดวงจันทร์ พื้นผิวของใบหน้าพี่เล็กนี้ จะใกล้เคียงพื้นผิวดวงจันทร์ที่สุด ผิดกันเพียงว่าไม่มีรอยเกือกของนิลอาร์มสตรอง เท่านั้น...

ที่เล็กมีวิธีปกปิดรอยป่าพรุที่เกิดจากอาการมือบอน ด้วยการใช้แป้งทิวเวียทา
หนา ๆ ให้ทั่วหน้า ทำนองพวกเจ๊กเฟอร์นิเจอร์โป๊วหัวตะปูด้วยดินสอพองผสม
เซลแล็ก (ศศิวิมล, 2542 : 371)

ข้อความข้างต้นจากเรื่อง*มารหัวใจ* ผู้เขียนกล่าวเปรียบเทียบใบหน้าของผู้หญิงชื่อเล็ก
กับพื้นผิวดวงจันทร์ กล่าวคือมีรอยขรุขระเหมือนกันแต่ไม่มีรอยร่องเท้าของนักบินอวกาศชื่อ นิล
อาร์มสตรอง ที่ไปเหยียบพื้นผิวดวงจันทร์คนแรก นอกจากใบหน้าจะเหมือนพื้นผิวดวงจันทร์แล้ว
ยังเหมือนกับรอยป่าพรุ ซึ่งหมายถึง พื้นที่ลุ่มชื้นแฉะมีซากศพฝังของพีชพรรณที่บวมอยู่มาก
(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 768) สาเหตุที่ทำให้ใบหน้ามีรอยแผลมากจนเหมือนกับพื้นผิวดวง
จันทร์และป่าพรุเพราะการแกะและบีบสิว นอกจากนี้ผู้เขียนกล่าวถึงการใช้แป้งทิวเวียทาหน้าหนา ๆ
เพื่อปกปิดรอยแผลว่าเหมือนกับการใช้ดินสอพองผสมเซลแล็กปิดรอยดอกระบุของช่างทำ
เฟอร์นิเจอร์อีกด้วย การเปรียบเทียบดังกล่าวสื่อให้เห็นภาพเพื่อสร้างความขบขัน และในเรื่อง
เดียวกันนี้ผู้เขียนได้เปรียบเทียบ ใบหน้าของหญิงสาวสองคนดังนี้

หน้าพี่เล็กเปรี้ยวเสมียนป่าเสื่อม โทรม หรือคอยอินทนนท์ ที่ถูกพวกชาวเขา
ขูดกลางทำไร่เลื่อนลอยเดอะเดอะไปทั่ว

ส่วนหน้าอ้อยคล้ายป่าที่ไม่ได้ถูกทำลายด้วยน้ำมือคน หากมีชะง่อนชะงอก
เงื่อมอะไรสักอย่างที่เป็นสิ่งจรรจรังมีติดตัวมาแต่กำเนิด

นั่นคือปริมาตรปากคุมเป็นอันมากของเธอที่นำความกลัดกลุ้มใจมาสู่ (ศศิวิมล,
2542 : 372)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนเปรียบเทียบใบหน้าของผู้หญิงชื่อเล็กที่มีรอยแผลจากการบีบแกะ
สิ่วว่าเหมือนกับป่าเสื่อม โทรม หรือคอยอินทนนท์ที่ถูกชาวเขาขูดกลางทำไร่เลื่อนลอย ต่างจาก
ผู้หญิงชื่ออ้อยที่มีพินข้างหน้ายื่นออกมามากผิดปกติทำให้ปากยื่นออกมาด้วย ความผิดปกติดังกล่าว
เปรียบเหมือนกับป่าที่ไม่ได้ถูกคนทำลาย แต่เกิดจากธรรมชาติที่มีชะง่อนชะงอก ซึ่งหมายถึง หินที่
เป็นปุ่มเป็นแ่งยื่นออกจากเขาหรือหน้าผา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 351) เป็นการเปรียบเทียบให้
เห็นภาพเพื่อสร้างอารมณ์ขัน

ข้าราชการท่านไหน ลืมไปนึกว่าคนไม่ใช่คนธรรมดา นึกว่าอยู่บนกบต
 ประชาชน งอกบนหัวคนดูเส้นผมซึ่งเส้นผมหลุดร่วง กลายเป็นหัวล้านเสียก็ใช้
 เท่านั้น อัตรภาพอื่นยังอยู่ได้ไม่เคียดรื้อน
 แต่ส่วนที่เรารู้ว่าคำคือ เช่น สันติน ไม่มีไม่ได้ ไม่มีก็ไม่ต้องเดิน กลายเป็นน้อย
 เปลี่ยนเสีย (ศศิวิมล, 2542 : 63)

ข้อความนี้มาจากเรื่อง *หลงสมมุติ* ผู้เขียนกล่าวเปรียบเทียบข้าราชการบางคนที่หลง
 อานาจว่าเหมือนกับเส้นผมบนศีรษะที่ดูสูงส่งแต่ก็ไม่มีมีความสำคัญมาก คือถ้าไม่มีเส้นผมก็ไม่ได้
 สร้างความลำบากเคียดรื้อน และเปรียบประชาชนทั่วไปกับเท้าหรือสันเท้าที่ดูต่ำต้อยแต่มีความ
 สำคัญอย่างยิ่ง คือถ้าไม่มีอวัยวะของร่างกายส่วนนี้ก็จะเคียดรื้อนเป็นอย่างยิ่งเพราะไม่สามารถเดิน
 ได้ ทั้งนี้ผู้เขียนใช้คำว่า “หัว” และ “สันติน” แทนคำว่า “ศีรษะ” และ “สันเท้า” เพื่อต้องการสื่อ
 อารมณ์ที่จะเสียดสีข้าราชการที่มีความคิดว่าตนเองเหนือกว่าประชาชนทั่วไป

2. อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ หมายถึง ความเปรียบแสดงลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยกล่าวถึงอีกสิ่ง
 หนึ่งแทน เพื่ออิงความหมายจากสิ่งนั้นให้โยงไปยังสิ่งที่ต้องการจะอธิบาย (ควมมณ จิตรจักษ์,
 2527 : 172) ความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลที่มีการใช้อุปลักษณ์ มีดังนี้

ถึงตอนนี้ พลันสายตาของนายตำรวจนายหนึ่งก็เหลือบไปเห็นห่อกระดาษ
 หนังสือพิมพ์ซุกซ่อนมิดเม็ดอยู่ตรงนั้นนั่น มันเล็งหลบสายตาเหยี่ยวของพวกเขา
 ไปได้ไหน

อะหา อาชะ หนีไปไม่รอดแล้ว แมจ๊กจั้นน้อยผู้ชะล่าใจ เคียวเธอจะต้องเข้า
 ปัง (ศศิวิมล, 2541 : 178)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง *จวนลยรัก* ตอนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจขอตรวจค้นห้องของอ้อย
 เพราะมีผู้แจ้งว่าของหาย ผู้เขียนใช้อุปลักษณ์เปรียบว่าสายตาของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นสายตาเหยี่ยว
 เพราะสามารถมองเห็นห่อกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ซุกซ่อนอยู่ได้อย่างรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงตั้ง
 ข้อสงสัยอ้อยเพราะคิดว่าในห่อกระดาษหนังสือพิมพ์น่าจะมีของมีค่าซุกซ่อนอยู่ และเปรียบอ้อย
 เป็นจ๊กจั้นน้อยที่ชะล่าใจไม่ยอมเก็บห่อกระดาษหนังสือพิมพ์ให้มิดชิด เป็นการเปรียบเทียบให้เห็น
 ภาพอย่างชัดเจน

ในบุคคลหนึ่ง เป็นที่รู้กันว่า ตำรวจบ้านหรือคุณภรรยา มักคอยดูตรวจตราแป๊ะ
ในหลุมสะดือผู้เป็นสามี หากมีแป๊ะขวางจี้จะอยู่ แสดงว่าเขาเพ้อกลับจากการอาบ
อบ นวด (ศศิวิมล, 2541 : 132)

ข้อความนี้มาจากเรื่อง *สุสานรัก* ผู้เขียนใช้อุปมาอุปไมยเปรียบเทียบภรรยาเป็นตำรวจบ้านชวนให้
นึกถึงภรรยาที่คอยจับผิด ตรวจดูที่สะดือของสามี ถ้ามีแป๊ะขวางจี้แสดงว่าสามีไปสถานขาย
บริการทางเพศ เหมือนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่คอยสอดส่องดูแลผู้กระทำความผิด และในเรื่อง
เดียวกันมีการใช้อุปมาอุปไมย ดังนี้

พระเอกบิณฑังของเราคงจะไม่มีใครบอกถึงคาถาวิชาอาคมเหล่านี้ ตั้งหน้าแต่จะ
ขายควายเหล็กกุโบดำธออีแต๋น เพื่อสร้างสรรค์รักในจินตนาการให้น้องกวาง
อยู่ เลขถูกสื่อแมกซ์ประกอบนอก โอบเนี้ยวเอาเนื้อกวางไปผัดเผ็ดกิน...(ศศิวิมล,
2541 : 132)

ในเรื่อง *สุสานรัก* ตอนที่กล่าวถึงสาเหตุการเลิกงานของนักแสดงชายหญิงคู่หนึ่ง ผู้เขียน
เปรียบนักแสดงชายคนดังกล่าวเป็นรถอีแต๋นยี่ห้อกูโกดำที่ใช้ไถนา แสดงให้เห็นถึงพื้นฐาน
ครอบครัวที่มาจากชนบท ฐานะการเงินไม่ร่ำรวยและระดับการศึกษาต่ำ และเปรียบว่าคนรักใหม่
ของนักแสดงหญิงคนดังกล่าวเป็นรถนำเข้าจากต่างประเทศมีสื่อแมกซ์ แสดงให้เห็นว่าฐานะ
การเงินมีอันจะกิน และสำเร็จการศึกษามาจากต่างประเทศ อุปมาอุปไมยที่ใช้เป็นการแสดงให้เห็น
ความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างชัดเจน และเป็นการสร้างอารมณ์ขันอีกด้วย

...มีคนบอกว่า การยืมคือการสร้างสะพานไมตรีที่ง่ายที่สุดโดยไม่ต้องลงทุนแม้
สักน้อย แต่บางคนเป็นเสื่ออียัมยาก หน้าเคร่งอยู่เป็นนิปลอยอียัมแต่ละทีจึงพิทัก
พิพ่วนเหยงเขชอบกล (ศศิวิมล, 2542 : 18)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่อง *มนุษย์สัมพันธ์* ตอนที่ผู้เขียนกล่าวถึงวิธีการสร้างมนุษย-
สัมพันธ์ ผู้เขียนใช้อุปมาอุปไมยเปรียบเทียบการสร้างไมตรีที่ง่ายที่สุด เพราะการยืมเป็นการ
กระทำที่ไม่ยาก ลำบากและไม่ต้องลงทุนเงินทองให้สิ้นเปลือง แต่ก็ยังมีบางคนที่มีสีหน้าเคร่งขรึม
และเคร่งเครียดจนแทบจะไม่เคยเห็นรอยยิ้ม ผู้เขียนใช้อุปมาอุปไมยเปรียบว่าคนเหล่านั้นเป็นเสื่ออียัม
ยาก

ดินแฉะสมัยนี้ ไม่ต้องรอฟน สามารถปฏิบัติการเฉพาะกิจได้ทันทีทันควัน
 ขึ้นรถก็ไม่ทันกิน (ศศิวิมล, 2542 : 56)

ข้อความดังกล่าวมาจากเรื่อง *หลงสมมุติ* ในตอนต้นเรื่องผู้เขียนเล่าเหตุการณ์ในคืนหนึ่ง
 ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังจับขโมยที่ลักทรัพย์ใกล้บ้านของผู้เขียน โดยใช้อุปลักษณะเปรียบเทียบเป็น
 ดินแฉะ คือขณะเข้าไปปฏิบัติการลักทรัพย์จะระวังไม่ให้มีเสียง เหมือนกับการเดินของแมวที่เดินแบบ
 ย่อง ๆ ไม่มีเสียง

3. บุคลาธิษฐาน

บุคลาธิษฐาน หมายถึง ความเปรียบที่พรรณนาให้สัตว์ ความคิดนามธรรม หรือวัตถุ
 แสดงลักษณะไม่ว่าในด้านรูปลักษณะ ลักษณะนิสัย ความรู้สึก หรือพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างเป็น
 บุคคล (ดวงมน จิตรจำนงค์, 2527 : 163) ภาพพจน์ลักษณะนี้เร้าอารมณ์ผู้อ่านและทำให้เห็นภาพได้
 ชัดเจน ความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลที่มีการใช้บุคลาธิษฐาน มีดังนี้

ของควาที่แบ่งกินกับเราได้ ดูเหมือนมืออย่างเดียว คือส้มตำมะละกอ นอกนั้น
 ต้องเป็นของหวาน ไม่ว่าชนิดใดก็กินได้หมด ซาลาเปาไส้หวานเขาก็กิน ทั้ง ๆ ที่
ซาลาเปาเหล่านั้น ก็เป็นญาติพี่น้องสนิทชิดเชื้ออยู่กับซาลาเปาไส้หมูแดง และหมู
สับอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ มาจากหลังถึงนั่งเดียวกันแท้ ๆ แต่เขาไม่ยกปฏิเสธ
 ด้วยไม่เจตนาใจ (ศศิวิมล, 2539 : 17)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่อง *วิมานนีสัมพู* เป็นตอนที่กล่าวล้อเลียนช่างไม้อิสลามที่มา
 ทำงานบ้านผู้เขียนว่าเมื่อจะรับประทานอาหารก็ต้องมีการพิจารณาให้ละเอียดก่อนว่าอาหารที่
 รับประทานมีเนื้อหมูเป็นส่วนประกอบหรือไม่ถ้ามีจะไม่รับประทาน แต่เมื่อเห็นซาลาเปาไส้หวาน
 กลับรับประทาน โดยไม่คำนึงว่าซาลาเปาที่รับประทานอาจจะวางติดอยู่กับซาลาเปาไส้หมูและอยู่
 ในภาชนะเดียวกัน ผู้เขียนเปรียบเทียบว่าซาลาเปาไส้หวานเป็นญาติสนิทกับซาลาเปาไส้หมูเพื่อ
 สร้างอารมณ์ขัน

...มีลูกกลมเป็นก้อนแรธาตุขรุขระขนาดใหญ่นอนแอ้งแม้งอยู่ในความดำมืด
 ของก้นหลุม ไม่กระดุกกระดิกหรือลืมหูลืมตาอ้าปากอะไรทั้งสิ้น (ศศิวิมล, 2539 :
 195-196)

ข้อความนี้มาจากเรื่อง*สมบัติแผ่นดิน* ผู้เขียนกล่าวถึงกิริยาอาการของก้อนแร่ธาตุขนาดใหญ่หรือตุ๊กตูกาบาตที่ตกลงบนพื้นดินทำให้เกิดเป็นหลุมลึก โดยใช้บุคลาธิษฐานว่า “นอนแอ้งแม้ง... ไม่กระดุกกระดิกหรือล้มดาอ้าปากอะไรทั้งสิ้น” ทั้งนี้คำว่า “นอนแอ้งแม้ง” หมายถึง การนอนนิ่งอยู่กับที่เพราะหมดกำลัง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 :1398) คำว่า “กระดุกกระดิก” หมายถึง อาการขยับไปขยับมาไม่อยู่นิ่ง ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 33) รวมไปถึงการล้มดาและการอ้าปากซึ่งไม่อาจเกิดขึ้นได้กับสิ่งไม่มีชีวิตดังกล่าว ผู้เขียนต้องการสื่อให้ภาพอย่างชัดเจนว่าเมื่อตุ๊กตูกาบาตตกลงมาจากบนฟ้าก็ไม่มีการเคลื่อนที่ไปไหนนั่นเอง

คนที่มิโทรศัพท์มือถือ และเปิดเครื่องเมื่อไรอิสรภาพและความเป็นส่วนตัวต้องสูญสิ้นทันที เสียงเพรียกจากเครื่องโทร. จะตามจิกทุกสถานในกาลทุกเมื่อ ไม่ว่าจะหลับจะตื่นจะกินจะนอนจะเข้าห้องน้ำ กระทั่งปีศาจจะอุจจาระ

เสียงเหล่านี้โดยมากดังมาจากกระเป๋าถือใบใหญ่ ๆ ถ้าผู้ถือเป็นสุภาพสตรีอยู่ดี ๆ ก็คงโหยหวนขึ้นมาได้...

หากเสียงว่านี่เกิดมาดังขึ้นที่นี่ ในบ้านนี่เล่าจะทำฉันใด...ตัวเองก็คงจะกลัวแล้ววิ่งโร่เพราะรับไม่เป็น แล้วออกวิ่งหน้าตั้งเที่ยวตามหาเจ้าของให้ช่วยรับที ถ้าหาไม่เจอก็ต้องปล่อยให้ดัง จนขาดใจไปเอง (ศศิวิมล, 2541 : 268, 270)

ตัวอย่างดังกล่าวมาจากเรื่อง*ปัจจัยที่ 5* ผู้เขียนกล่าวถึงเสียงของโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้บุคลาธิษฐานว่า “เสียงเพรียกจากเครื่องโทร. จะตามจิกทุกสถานการณ์...” คำว่า “จิก” เป็นคำกริยามีหมายความว่า การ โขกสับเมื่อเป็นต่อ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 311) โดยผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นว่าหากมีการเปิดเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้เมื่อใด ก็จะได้ยินเสียงโทรศัพท์ที่ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ ส่วนคำว่า “โหยหวน” หมายถึง ลักษณะของเสียงที่คร่ำครวญด้วยความเสียใจหรือเจ็บปวด เป็นต้น จนทำให้รู้สึกวังเวงใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 1314) โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิตจึงไม่อาจแสดงกิริยาอาการส่งเสียงดังเช่นนี้ได้ ทั้งนี้เป็นการแสดงความรำคาญเสียงโทรศัพท์เคลื่อนที่ และคำว่า “ขาดใจ” เป็นกิริยาที่ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าเมื่อมีเสียงโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังขึ้นก็จะปล่อยให้เสียงดังจนกว่าเสียงนั้นจะหยุดเองเพราะผู้เขียนไม่รู้วิธีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

เรื่อง “คลิลิ่ง ฟิลด์” มีคนไทยเป็นตัวประกอบมากมายนับสิบนับร้อย สมมุติว่าเป็นตอนเขมรแตก ประชาชนเขมรซึ่งแท้จริงใช้คนไทยแสดงทำวิงวุ่นกัน โกลาหล

อลหม่าน มีเฮลิคอปเตอร์บินขึ้นร่อนลงยิงกันอยู่หน้าพระปฐมเจดีย์ที่นครปฐม
พระปฐมเจดีย์เลยได้ร่วมแสดงด้วย (ศศิวิมล, 2542 : 248)

ตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่อง*ดอกไม้ใกล้มือ* ผู้เขียนกล่าวถึงพระปฐมเจดีย์ที่ได้กระทำการ
 เหมือนกับบุคคล กล่าวคือให้พระปฐมเจดีย์แสดงภาพยนตร์ เป็นการสร้างความขบขันโดยใช้
 บุคลาธิษฐานว่า “...พระปฐมเจดีย์เลยได้ร่วมแสดงด้วย” ทั้งนี้ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นว่าการถ่ายทำ
 ภาพยนตร์เรื่องคลั่ง ฟิวด์ ใช้พระปฐมเจดีย์เป็นฉากหนึ่งในการถ่ายทำ

ภาพพจน์อุปมา อุปลักษณ์ และบุคลาธิษฐาน เมื่อนำมาใช้ในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์
 จะทำให้การสื่อสารมีความเข้มข้น โนม่น้าวให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ
 ได้อย่างชัดเจนลึกซึ้ง ทั้งยังสร้างความขบขันอีกด้วย กล่าวได้ว่าภาพพจน์ช่วยสร้างความประทับใจ
 ให้แก่ผู้อ่านได้